10 str. Czwartek, 1 marca 1934 20 gr.

DZIEŃ POMORSKI

ORAZ WYDAWNICTWA:

DZIEŃ BYDGOSKI
GAZETA MORSKA
GAZETA GDAŃSKA
DZIEŃ KASZUBSKI

DZIEŃ GRUDZIĄDZKI
DZIEŃ TCZEWSKI
DZIEŃ KUJAWSKI
GAZETA MOGILEŃSKA

Rok VI

Redakcja i Administracja: Toruń, Bydgoska 56
Filja Admin.: Szeroka 41

Telefony dzienne: 202, 747
Telefon nocny: 747
Telefon Filji: 746
Konto czekowe P. K. O. 160-315

Nr. 48

W rocznicę pożaru Reichstagu

Dymitrow, Popow i Tanew zostali wczoraj przewiezieni z Berlina do Moskwy

Berlin, 28. 2. (PAT). Niemieckie biuro informacyjne komunikuje:

„Ze strony miarodajnej donoszą, że WCZORAJ ZOSTALI WYDALENI Z GRANIC RZESZY TRZEJ KOMUNIŚCI BUŁGARSCY DYMITROW, POPOW I TANEW, uwolnieni w procesie o podpalenie Reichstagu. Wydalenie nie mogło nastąpić dotychczas, ponieważ rząd bułgarski nie uznał wspomnianych komunistów za swoich obywateli i nie chciał ich wpuścić do kaju. Wobec przyznania w ostatnich czasach przez rząd sowiecki wszystkim trzem obywatelstwa ZSRR., możliwe się stało odstawienie ich na terytorjum związku sowieckiego, co nastąpiło w dniu wczorajszym."

Wczoraj przypada rocznica wybuchu pożaru w gmachu Reichstagu.

Berlin, 28. 2. (PAT). Wydaleni wczoraj z granic Rzeszy Dymitrow, Popow i Tanew według nieoficjalnych informacyj, udali się do ZSRR. drogą powietrzną.

Samolot z Dymitrowem, Popowem i Tanewem wystartował wczoraj o godz. 7 rano do Królewca, skąd zwolnieni Bułgarzy udadzą się również samolotem do Moskwy, gdzie oczekiwani są o godz. 19-tej.

Berlin, 28. 2. (PAT). Jak się okazuje, wyjazd Dymitrowa, Popowa i Tanewa przygotowany był w najściślejszej tajemnicy i nastąpił zupełnie niespodziewanie nawet bez wiedzy ambasady sowieckiej w Berlinie, która nie zdołała wręczyć odjeżdżającym przygotowanych paszportów. O wyjeździe ambasada dowiedziała się dopiero w kilka godzin po wystartowaniu samolotu.

O świcie zarząd lotniska otrzymał od tajnej policji państwowej polecenie przygotowania pięciu miejsc w aparacie, odlatującym o godz. 7 rano do Królewca. Na chwilę przedtem zajechała karetka, z której wysiadło trzech Bułgarów w asyście dwóch agentów policji. Po zajęciu miejsc przez podróżnych w samolocie, aparat natychmiast wystartował.

W Królewcu Bułgarzy zostali przeprowadzeni do innego samolotu, który odleciał do Moskwy. Agenci, eskortujący Bułgarów, pozostali na lotnisku do chwili odlotu samolotu.

Moskwa, 28. 2. (PAT). Wczoraj o godzinie 19 przyjechali samolotem do Moskwy zwolnieni z więzienia trzej Bułgarzy Dymitrow, Popow i Tanew.

Na lotnisku witały przybyłych tłumy ludności oraz orkiestra.

Powitanie miało charakter wyjątkowo uroczysty. W imieniu Kominternu witał przybyłych Manuilskij, w imieniu władz kierowników awjacji cywilnej Unszlicht.

Kaczka dziennikarska czy rewelacyjna wiadomość?

Austrja i Czechosłowacja koncentrują swe wojska nad granicami?

Berlin, 28. 2. (PAT). Jedna z agencyj zagranicznych rozpowszechnia alarmujące wiadomości z Linzu o rzekomo odbywających się tam przegrupowaniach austrjackich oddziałów wojskowych, co miało wywołać panikę wśród ludności miasta.

Krążą pogłoski, że translokacja wojska odbywa się ze względu na możliwy powrót Ottona Habsburga do Austrji.

Według tejże agencji, podróżni przybyli z Budzisyna opowiadają o podobnej koncentracji wojsk czechosłowackich na granicy austrjackiej.

W Wiedniu władze zarządziły ostrą cenzurę depesz radjotelegraficznych, wysyłanych zagranicę.

Nowy Jork okryty całunem śnieżnym

Wczoraj 30 tysięcy ludzi sprzątało ulice

Nowy Jork, 28. 2. (PAT). Zgórą 30.000 ludzi oczyszczało wczoraj ulice Nowego Jorku, zasypane śniegiem.

W niektórych miejscowościach na północo-wschodzie Stanów Zjednoczonych szata śnieżna dosięga grubości półtora metra. Wiele miejscowości jest całkowicie odosobnionych. Komunikacja między niektóremi miastami jest bardzo utrudniona. Na wybrzeżach stanu Massachusetts statki rybackie zagrożone są zniszczeniem przez zwały lodu, nagromadzone w portach.

Według przepowiedni meteorologicznych burza śnieżna trwać będzie jeszcze przez całą noc i dzień następny.

Nowy York, 28. 2. (PAT). Jak obliczają tutaj, ofiarami zamieci śnieżnych na całem terytorjum Stanów Zjednoczonych oraz tornado w południowych stanach, padło około 60 osób. Ustanie zamieci, które trwały niemal bez przerwy od 36 godzin, pozwoliło na podjęcie prac nad przywróceniem komunikacji z mniejszemi miastami.

Tymczasem w Jugosławji

lato zbliża się szybkiemi krokami

Białogród, 28. 2. (PAT). W całej Jugosławji nastąpił znaczny wzrost temperatury. Wczoraj w południe zanotowano w Białogrodzie 18 stopni powyżej zera.

Mussolini i Eden

raz jeszcze przedyskutowali swe memoranda rozbrojeniowe

Rzym, 28. 2. (PAT). Premjer Mussolini przyjął wczoraj popołudniu ministra Edena, który powiadomił go o treści rozmów, odbytych w Paryżu i Berlinie. Na podstawie informacyj, do starczonych przez ministra angielskiego, Mussolini i Eden podjęli ponowne rozpatrywanie memorandum włoskiego i angielskiego. W rozmowie osiągnięto porozumienie co do celów, do jakich należy dążyć, szczególnie zaś co do możliwości znalezienia podstawy ogólnego porozumienia.

Dewaluacji guldena gdańskiego nie będzie

W związku z pogłoskami o oczekiwanej dewaluacji guldena gdańskiego bank gdański oficjalnie stwierdza, w porozumieniu z Senatem Wolnego Miasta, że pogłoski te są bezpodstawne, ponieważ gdański bank emisyjny zamierza w dalszym ciągu utrzymać guldena na obecnym poziomie.

Dolar, funt i lir spadają w dalszym ciągu

Sytuacja na giełdzie warszawskiej

Warszawa, 28. 2. (PAT). W dniu wczorajszym trwał w dalszym ciągu spadek lira włoskiego. Spadek dolara trwa również w dalszym ciągu, tak, że różnica między faktycznym kursem dolara, a kursem urzędowym jest już w chwili obecnej bardzo mała. Funt angielski narazie znowu spada równolegle z dolarem. Zaznaczyć wszakże należy, że wzajemne ustosunkowanie się kursów obu walut jest inne, niż było przed dwoma tygodniami.

Na giełdzie warszawskiej notowano wczoraj czek na Nowy Jork 5,30³/₄ wobec 5,32 i pół w dniu przedwczorajszym; kabel spadł z 5,33 do 5,31. Londyn notowano 26,98 do 27,00 wobec 27,03 do 27,02 onegdaj.

Medjolan spadł w dalszym ciągu z 45,60 do 45,40.

(o) Warszawa, 28. 2. (tel. wł.) Spadek lira wywołał duże wrażenie w kołach finansowych warszawskich, gdyż Włochy należały jako jedno z sześć państw do bloku złotego, co nadaje obniżce lira specjalnego znaczenia.

Poza tem zresztą spadek lira ma minimalny wpływ na nasze życie gospodarcze.

Okna z klisz fotograficznych w obozie rozbitków z „Czeluskina"

Moskwa, 28. 2. (PAT). W obozie rozbitków „Czeluskina" donoszą, iż udało im się umieścić aeroplan w miejscu, nadającem się do lądowania i startowania.

Po zakończeniu pierwszych prac dla zapewnienia sobie dachu nad głową, rozbitkowie zaczęli ulepszać swe „budynki", pokrywając je dachem, zrobionym z desek i tworząc w ten sposób domki, opatrzone w okna z klisz fotograficznych. Tafla lodu, na której znajduje się obóz, popękała w kilku miejscach, tworząc szczeliny parometrowej szerokości. Rozbitkowie zbudowali na nich mosty. Zapasy żywności przeniesione zostały w bezpieczne miejsce.

Przymusowa wędrówka 5000 studentów niemieckich

Strasburg, 28. 2. (PAT). Francuska „Republique" donosi, że na zarządzenie władz niemieckich 5.000 studentów przeniesionych będzie w przyszłym semestrze z uniwersytetu berlińskiego do poszczególnych uniwersytetów wschodnich Niemiec.

Komedja londyńska

Simon zarzuca Mac Donaldowi i Baldwinowi prowadzenie przeciwko sobie nagonki

Londyn, 28. 2. (PAT). Jak podają dzienniki londyńskie, sir John Simon zaprotestował wczoraj wobec premjera Mac Donalda i wicepremjera Baldwina prowadzonej przeciwko nie mu nagonce, twierdząc, że intrygi te, których rezultatem była zamieszczona w sobotnim „Times'ie" pogłoska o przejściu Simona do ministerstwa spraw wewnętrznych, pochodzą z łona samego gabinetu.

Jak donosi „Daily Herald", sir John Simon miał nawet wyraźnie dać Mac Donaldowi do zrozumienia, że uważa samego premjera za autora tych intryg i zażądał, aby na łamach „Times'a" ukazało się stwierdzenie, że o jego ustąpieniu z Foreign Office niema mowy.

Istotnie „Times" wczorajszy zawiera podobne zaprzeczenie, pod nagłówkiem „Bajki o rekonstrukcji gabinetu". „Times" stwierdza, że wszystkie wiadomości o reorganizacji są przed wczesne i że jakiekolwiek zmiany nie nastąpią przed znacznym postępem prac obecnej sesji parlamentarnej, czyli przed latem. W każdym jednak razie, podkreśla „Times", dla twierdzenia, że Simon zamieniłby Foreign Office na sprawy wewnętrzne, niema żadnych podstaw i projekt taki nie był rozważany ani przez premjera, ani przez Baldwina.

20 zabitych i 40 rannych

w katastrofie na kolei pensylwańskiej

Pittsbourgh (Pensylwanja), 28. 2. (PAT). Pociąg pasażerski, idący pełną szybkością, wykoleił się. Lokomotywa, tender i jeden z wagonów spadły z wiaduktu na biegnącą pod wiaduktem ulicę. Dwa wagony sypialne i wagon restauracyjny pozostały na szynach. Jeden wagon pullmanowski przewrócił się.

Wypadek spowodowany został, jak się zdaje, przez złe funkcjonowanie zwrotnicy.

Około 40 osób odniosło rany, zaś 20 zostało zabitych na miejscu.

Śnieżyca i silny mróz utrudniają akcję ratunkową, zwiększając cierpienia rannych.

Pitsburg, 28. 2. (PAT). Według ostatnich oficjalnych danych, w katastrofie kolejowej utraciło życie 7 osób, a 40 jest rannych, w tej liczbie 25 ciężko rannych.

Równowaga bilansu płatniczego
Zadania naszej polityki handlowej

Zasadnicze zmiany, jakie w latach ostatnich nastąpiły w handlu zagranicznym, oraz w metodach międzynarodowej polityki handlowej — stawiają również nowe zadania przed polityką handlową Polski. Niezależnie bowiem od tego, czy zmiany te okażą się trwałemi czy też nie — w latach najbliższych oczekiwać należy, że uproszczony system normowania obrotów handlowych między państwami w drodze zawierania umów dwustronnych, opartych na klauzuli największego uprzywilejowania, ulegnie znacznemu skomplikowaniu.

W t. zw. „normalnych" czasach, t. j. przed największem nasileniem wojny gospodarczej wszystkich przeciwko wszystkim — zagadnienia **planowego kształtowania bilansu handlowego** — nie były zazwyczaj brane praktycznie pod uwagę. Wychodzono naogół ze słusznego założenia, że obroty handlowe kształtują się same w sposób dla wszystkich możliwie najdogodniejszy, w myśl zasady międzynarodowego podziału pracy, oraz że wyrównywanie bilansu płatniczego odbywa się zgodnie z prawem o wyrównywaniu obrotów płatniczych w stosunkach międzynarodowych. Prawo to istotnie działało, nie zawsze automatycznie, ale w każdym razie efektywnie — wobec tego, że pomiędzy poszczególnemi krajami odbywał się **swobodny ruch kapitałów, regulowany przez wysokość stopy procentowej.**

W ostatnich latach położenie pod tym względem uległo zasadniczej zmianie. Kryzys zaufania sparaliżował swobodną wymianę kapitałów, które przestały płynąć do centrów, zapewniających wysokie oprocentowanie, a kierowały się tam, gdzie było najbezpieczniej.

Tutaj właśnie szukać należy głównej przyczyny prawdziwej rewolucji, jaka dokonała się w **metodach polityki handlowej.** Ograniczenia kontyngentowe i dewizowe, prohibicyjne cła przywozowe, stosowanie w rokowaniach handlowych zasady wzajemności obrotów, umowy kompensacyjne, preferencje celne i kontyngentowe, próby stworzenia regjonalnych zbliżeń handlowych — wszystko to wyrosło **na tle trudności płatniczych w obrotach międzynarodowych.**

Ostatnio wreszcie widzimy, iż osiągnięcie równowagi bilansu płatniczego zostało zupełnie oficjalnie wysunięte jako **postulat polityki handlowej.** Przykładem tego są w szczególności toczące się rokowania **handlowe francusko-niemieckie,** w których ze strony francuskiej wysunięty został wyraźnie postulat zapewnienia Niemcom salda dodatniego w obrotach handlowych, jedynie w tej wysokości, jaka będzie niezbędna dla wyrównania deficytu bilansu płatniczego Niemiec wobec Francji.

Dalsze utrwalenie się zagadnienia wzajemnych obrotów handlowych na płaszczyźnie płatniczej postawiłoby politykę handlową Polski wobec nowych problemów. Nasze obroty handlowe z zagranicą nie kształtują się bynajmniej w sposób odpowiadający naszym potrzebom w dziedzinie płatniczej. Posiadamy bowiem znaczne długi wobec szeregu krajów zagranicznych, z któremi równocześnie mamy bądź ujemne, bądź lekko tylko dodatnie, saldo bilansu handlowego. Długi nasze wobec tych państw pokrywamy **nadwyżkami bilansu handlowego,** osiąganemi z państwami, z któremi nasze obroty płatnicze naogół równoważą się, czy też są czynne.

Nasza polityka handlowa, któraby dążyła do osiągnięcia znaczniejszych nadwyżek bilansu handlowego w stosunku do krajów wierzycielskich, musiałaby z natury rzeczy natrafić na znaczne trudności. Jak długo bowiem wywiązujemy się należycie z naszych zobowiązań płatniczych, nie wprowadzamy ograniczen dewizowych, tak długo musimy napotykać **na opór w naszych dążeniach do zrównoważenia bilansu płatniczego z krajami wierzycielskiemi.** I tutaj właśnie nasza polityka handlowa wykazać musi szczególną elastyczność, by osiągnąć zamierzone rezultaty.

Dalszym problemem, wobec którego stoi nasza polityka handlowa, jest zużytkowanie nowej taryfy celnej w rokowaniach handlowych. Biorąc pod uwagę, że do chwili obecnej nie zawarliśmy umów handlowych z tak ważnymi dla nas państwami, jak Anglja, Francja i Włochy — widzimy, jak wiele trudnych zadań stoi jeszcze przed naszą polityką handlową.

Konieczność wyrównywania sald bilansów handlowych z szeregiem krajów, które nie dają nam wzamian za osiągane z nami nadwyżki w obrotach handlowych żadnych innych korzyści gospodarczych, (jak przedewszystkiem z krajami zamorskiemi) komplikuje jeszcze zadania, wobec których stoi nasza polityka handlowa. W każdym razie podkreślić należy, iż nasza polityka handlowa potrafiła dotychczas skutecznie przezwyciężyć liczne trudności, napotykane w normowaniu obrotów handlowych z zagranicą. Dalsza praca w tym kierunku wpłynie niewątpliwie **na naszą pozycję handlową w stosunkach międzynarodowych.**

Niech żyje król!

Ludność Brukseli wita z zapałem młodego monarchę

Rewolucjonista społeczny w Białym Domu
Program prezydenta Roosevelta

Minister spraw wewnętrznych, Harold Ickes, jeden z najbliższych prezydentowi członków jego gabinetu, wygłosił w Nowym Jorku, w Aldine Klub znamienne przemówienie, będące poniekąd wykładem filozofji **politycznej obecnego rządu.**

— Dawne czasy **rządów ludzi bogatych i potężnych na korzyść bogatych i potężnych, a na szkodę mas ludowych minęły bezpowrotnie** — oświadczył minister. — Nie poto jesteśmy na tym świecie, aby pracować bez wytchnienia, jak niewolnicy na galerach, na to tylko, by **80 proc. bogactwa narodowego mogło się skupić w rękach 2 proc. ludności.** Nie na to jesteśmy na ziemi, aby przeżywać czyściec i czekać na **szczęśliwy żywot wieczny po śmierci.** Każdy z nas ma nadzieję, usprawiedliwione życzenie, do których zaspokojenia w rozsądnej mierze mamy pełne prawo. Tego rodzaju program społeczny żadną miarą nie naruszy naszej budowy gospodarczej. Wprost przeciwnie, wzmocni ją. **Wyższa stopa życiowa to postulat, który doskonale zgadza się z programem naszej walki przeciw depresji.**

Zamknęły się ostatecznie i bezpowrotnie drzwi epoki, którą historja ocenia, jako epokę chciwości, bezwzględności i rozrzutności. Rewolucja społeczna, o którą tu chodzi, to **poprostu usunięcie od władzy przedstawicieli bogactwa i wyzysku** i zastąpienie ich ludźmi, którzy dążą do tego, aby kraj nasz stał się wygodnem miejscem zamieszkania dla przeciętnego mężczyzny i kobiety.

Minister polemizował następnie z zarzutem eksperymentowania, który postawiony został rządowi Roosevelta. Rząd obecny nie pozwala sobie na żadne **„sny na jawie.**

Prezydent zawsze bronić będzie słabszego przed mocniejszym. Odmawia on kobietom i dzieciom naszym zapewnionego im przez konstytucję prawa zaprzedania w niewolę swoich ciał i dusz na długie godziny pracy, na to, aby praca ta mogła powiększyć **dochody tych niewielu,** których majątek jest tak ogromny, że zawrotów głowy dostajemy, gdy ujrzymy cyfry ich formularzy, wypełnionych przy opłacie podatku dochodowego.

Prezydent Roosevelt — zakończył minister Ickes — jest dowódcą **wielkiego okrętu, płynącego w dobrym kierunku.** Byle wiatry były pomyślne, przewiedzie on nas do portu lepszej przyszłości.

Drożyzna w Czechosłowacji
po dewaluacji korony

Natychmiast po zdewaluowaniu korony o 16,6 procent rozpoczął się w Czechosłowacji wydatny **ruch cen w kierunku zwyżkowym.** Wobec tego w sferach gospodarczych Czechosłowacji panuje przekonanie, **że następstwa te mogą przekreślić wszelkie spodziewane korzyści dla towarów,** wywożonych z Czechosłowacji, wypływające z dewaluacji.

Dla zahamowania tego ruchu czechosłowacka rada ministrów ogłosiła w dniu 26 bm. rozporządzenie o środkach zaradczych przeciwko — jak twierdzi rozporządzenie — nieuzasadnionemu podrożeniu towarów.

Rozporządzenie przewiduje **wysokie kary pieniężne za śrubowanie cen.** Jednocześnie rząd praski ogłosił rozporządzenie, upoważniające ministra finansów do obniżenia ceł od towarów w stosunku do krajów, z któremi Czechosłowacja nie posiada traktatów handlowych o całą różnicę pomiędzy cłem ogólnem, a odpowiedniem cłem konwencyjnem.

Towar bez konsumentów

Niezgłębiona jest studzienka „programowych" możliwości „narodowych". W zależności od tych czy innych zdarzeń — od tego, skąd wiatr wieje — pp. „narodowcy" fabrykują swoje recepty, udzielają porad, ostrzegają, alarmują. Są one obfite: jest ich więcej, niż dni w roku lub przepisów na obiad w książce kucharskiej.

Gdy wiele lat temu we Włoszech zwyciężył faszyzm, nagwałt, czemprędzej zaczęto malować swoje sztandary i hasła partyjne na kolor faszystowski. I nietylko sztandary, ale i całą Polskę chcieli przystroić w czarne koszule. Skończyło się to i żałośnie i boleśnie dla reżyserów owego widowiska. Gdy zaś w Niemczech zatriumfowała swastyka — przyszła znowu „oryginalna" myśl do głowy pp. „narodowcom", że przecież byłoby lepiej, gdyby tak samo stało się w Polsce. Pisano i klarowano długo i szeroko na te tematy w prasie partyjnej, gadali młodzi, gadali i starzy, afiszowano się publicznie i po kątach z nowemi poglądami, połykano smacznie ślinkę na samą myśl, co to byłby za sukces „narodowy"... gdyby „oni" właśnie mogli urządzić się po hitlerowsku. „Sanacja" zniknęłaby wtedy — dogadywano sobie — jak kamfora.

Są to dwa zgrubsza zaledwie wybrane przykłady z owej niezgłębionej studzienki „narodowej". Dwa zaledwie wiaderka wody, które żóraw „narodowy" wydobył z mozołem a ku pocieszeniu swoich rozlał na powierzchni polskiej. Oczywiście, że myślano podówczas kategorjami ściśle politycznemi. Ale podobnie również dzieje się, gdy pp. „narodowcy" chcą myśleć kategorjami ekonomicznemi i zabierać głos np. w sprawie polskiej polityki finansowej.

Oto b. minister skarbu Zdziechowski, jeden z filarów a zarazem świeczników „narodowej" myśli w jednem z pism warszawskich wystąpił z programem „młodoendeckim", w którym domaga się dewaluacji złotego. Ano przecież dewaluacji uległ dolar i korona czeska — to trzeba przecież — zdaniem b. ministra endeckiego — pomyśleć i o dewaluacji naszej waluty. Słowem, ta sama śpiewka nakręcona na tę samą płytę „narodową", do której śpiewali i wzdychali przedtem pp. „narodowcy", rozczulając się nad faszyzmem, czy hitleryzmem. Inny temat, ale w tej samej okładce: cudzej — a według introligatorów „narodowych" — dlatego lepszej, bo zagranicznej. Coprawda w obozie „narodowym" nie wszyscy mają dotąd wyrobione zdanie o polskim złotym, ale, gdy sam dawny minister endecki już odezwał się — to zapewne nastąpi jednomyślna zgoda. Trudno bowiem przypuszczać, aby prasa „narodowa", która stale i bez przerwy wyraża swoje niezadowolenie wszystkim dzisiejszym polskim ministrom, znalazła się w opozycji do swego... „ministra skarbu" Zdziechowskiego. Zresztą wszystko utrzymane jest w stylu „narodowym" i zgodne z tradycją endecką.

Owa zaś tradycja myślenia i działania „narodowego" opiera się na niewzruszonych zasadach programu, który przed wojną i w czasie wojny manifestował swą niewiarę w siły narodu polskiego, który walkę o Niepodległość oceniał jako „majaczenia" lub „urojenia", który wreszcie w okresie powstawania Polski — wykazał na przykładzie p. Dmowskiego w Paryżu, że inaczej w Polsce i na ziemiach zachodnich myślą i działają Polacy — aniżeli zdawało się paryskim dyplomatom. A dziś, gdy każdy rok rzetelnej pracy, nie cofającej się przed największemi wysiłkami, tworzy Polskę silniejszą i hartowniejszą, gdy bieg zdarzeń politycznych i gospodarczych na arenie międzynarodowej potwierdza z dnia na dzień, że jesteśmy w położeniu zaprawdę wyjątkowem, bo niezależni od żadnych wahań postronnych, silni i w polityce i gospodarce a ufni tylko we własne siły — pp. „narodowcy", cierpiący stale na niewiarę w te właśnie siły, uznają tylko to za istotne, co dzieje się zagranicą. Niewątpliwie wygodne zajęli stanowisko, ale tu i tam tworzy się rzeczywistość bez ich udziału, dosłownie poza nimi, wbrew ich niezadowoleniu czy entuzjazmowi.

Czyż nie lepiej i godniej byłoby, gdyby pp. „narodowcy" zastanowili się nad zmianą nazwy swego stronnictwa? Zmiana taka byłaby na miejscu i na czasie: np. określenie „narodowe" należałoby zastąpić innem właściwem, odpowiadającem dokładnie dawniejszej i dzisiejszej tradycji endeckiej. Bo tak jak dziś jest — w dobie kryzysu i samowystarczalności — ten towar „polityczno-gospodarczy" nie znajdzie wcale konsumentów: ani on polski, narodowy, ani zagraniczny. A ponadto z podrabianą marką na rynku krajowym.

Zjazd izb handlowych St. Zjedn.

W pierwszych dniach maja r. b. odbędzie się w Waszyngtonie konferencja izb handlowych Stanów Zjednoczonych. W konferencji tej wezmą udział przedstawiciele wszystkich amerykańskich izb handlowych na świecie.

Amerykańsko-Polską Izbę Handlową w Nowym Jorku reprezentować będzie b. doradca finansowy rządu polskiego p. Charles Dewey.

Cichy bojkot w Stanach Zjedn.

„Cichy bojkot" niemieckich towarów przeprowadzono w Ameryce. Wyprzedawszy wszystkie zapasy towarów niemieckiego pochodzenia importerzy amerykańscy nie robią nowych zamówień, tak, że w rezultacie handel z Niemcami prawie zupełnie upadł.

Statut Izby Rzemieślniczej w Grudziądzu

Zakres działania i obrady wyborcze

W n-rze 46 Monitora Polskiego z 26 bm. ukazało się rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu o nadaniu statutu Izbie Rzemieślniczej w Grudziądzu. Statut ten normuje tok zewnętrznych i wewnętrznych prac Izby. Określa mianowicie zakres i obszar działania, sposób powoływania władz itp.

Działalność Izby rozciąga się na obszar województwa pomorskiego, z tem, że siedziba Izby mieści się w Grudziądzu. Izba składa się z 15 radców, z których 9 pochodzi z wyboru rzemieślników, 6 zaś powołuje Minister Przemysłu i Handlu. Kadencja Izby trwa 5 lat. Obwody wyborcze oraz liczba radców oraz ich zastępców, przypadających z wyborów na każdy obwód są następujące:

Obwód 1-szy składający się z powiatów: chełmińskiego, grudziądzkiego, sępoleńskiego, świeckiego i miasta Grudziądza **radców 4, zastępców 4.**

Obwód 2-gi, obejmujący powiaty: kartuski, kościerski, morski i miasto Gdynię **radca 1, zastępca 1.**

Obwód 3-ci, obejmujący powiaty chojnicki, starogardzki, tczewski i tucholski **radców 2, zastępców 2.**

Obwód 4-ty, obejmujący **miasto Toruń** i powiaty: toruński i wąbrzeski **radca 1, zastępca 1.**

Obwód 5-ty, obejmujący powiaty: brodnicki, działdowski i lubawski **radca 1, zastępca 1.**

Zarząd Izby składa się z **prezesa i wiceprezesa oraz 3 członków,** wybranych przez zebranie radców Izby z jej grona na czas kadencji zwykłą większością głosów.

„Dar Pomorza" płynie do Lobito

Statek szkolny *„Dar Pomorza"* znajduje się w drodze z *Capetown do Lobito.* Na statku wszystko w porządku. Przybycie „Daru Pomorza" do Lobito w Angoli spodziewane jest w końcu bieżącego tygodnia.

Aresztowanie dwóch wspólników Stawiskiego

Władze sądowe wdrożyły śledztwo przeciwko *komisarzowi policji Surete Generale Bayardowi* oraz inspektorowi w dziale kredytów samorządowych w min. handlu *Constantinowi.* Obaj ci urzędnicy *ułatwiali Stawiskiemu prowadzenie jego finansowych operacyj.*

Minister oskarżony o kradzież cennych marek

Oskarżony o kradzież cennych marek pocztowych z Muzeum Narodowego, został aresztowany minister gospodarstwa wiejskiego Nowej Funlandji (dominium brytyjskie). Wieść o tem zgromadziła olbrzymie tłumy, które manifestowały przeciwko rządowi i żądały jego ustąpienia.

Z hitlerowca — komunistą

Bohater procesu lipskiego w więzieniu

Z Norymbergi donoszą o aresztowaniu tam znanego *porucznika Reichswehry Scheringera,* bohatera procesu lipskiego r. 1930, w sprawie organizowania *jaczejek hitlerowskich w szeregach armji niemieckiej.* W procesie tym zeznawał jako świadek Hitler, który wypowiedział się wówczas w sposób kategoryczny *za legalną walką.* Scheringer został skazany, a w więzieniu zmienił swoje przekonania, stając się *z hitlerowca komunistą.* Aresztowanie Scheringera nastąpiło w jednym z kinoteatrów przez dwóch szturmowców. Scheringer *usiłował wymknąć się z sali* w chwili, gdy zebrani śpiewali pieśń „Horst Wessel".

Muzeum w grocie

W słynnych grotach Domica na Słowaczyźnie, gdzie znajdują się największe w Europie *środkowej wykopaliska neolityczne,* utworzone ma być muzeum w formie rekonstrukcji osiedla człowieka neolitycznego. Tego rodzaju podziemne muzeum byłoby unikatem w Europie.

Znowu chmury nad Austrją

Wojsko w pogotowiu — Otto Habsburg i królewna włoska — Italja w razie konfliktu, czynnie będzie interwenjować

Jak już donosiliśmy, w Wiedniu odbyły się **manifestacje monarchistyczne** i coraz głośniej mówi się o możliwości powrotu Habsburgów, co podobno byłoby bardzo przychylnie przyjęte przez Italję. Warto przy tej sposobności przypomnieć, że już od paru lat obiegają pogłoski o **małżeństwie młodziutkiego Ottona Habsburga z królewną włoską.**

Zasada „Tu felix Austria nube" zasada, którą monarchja habsburska kierowała się tradycyjnie, obierając system małżeństw politycznych jako najlepszy sposób zawierania sojuszy, zatriumfowałaby. Są tacy, którzy twierdzą, że jest to jedyny sposób na zapewnienie **niepodległości Austrji,** bowiem usunie widmo „Anschlussu" przez zbliżenie i potężną opiekę faszystowskiej Italii.

„Krzywda Habsburgów"

W wywiadzie udzielonym węgierskiemu dziennikarzowi ks. Stahrenberg oświadczył, że **Habsburgom wyrządzono wielką krzywdę** przez wywłaszczenie i wydalenie ich z granic Austrji. Rozwiązanie kwestji habsburskiej nie może być obojętne dla ludności austrjackiej. Kiedy to rozwiązanie nastąpi, nie można dzisiaj powiedzieć. Należy w tym względzie **postępować z odpowiednim taktem i zrozumieniem.** Unieważnienie ustawy detronizacyjnej nie byłoby jeszcze definitywnem uregulowaniem tej sprawy. Obecnie są jednak w toku **zadania ważniejsze,** wobec czego należy poczekać na odpowiedni moment do zajęcia się tą sprawą.

Ciekawe są uwagi wypowiedziane przez ks. Stahremberga **w kwestji żydowskiej.** Kwestji tej — oświadczył wódz Heimwehry — **nie można rozwiązać gwałtem.**

Wszyscy żydzi, którzy stoją na stanowisku narodowem i trzymają się zdala od międzynarodowych błędnych teoryj, nie wchodzą wogóle w rachubę, jeżeli się mówi o kwestji żydowskiej. Niema zagadnienia żydowskiego, jeżeli jest mowa o obywatelach żydach, którzy **nie stanowią ciężaru dla państwa.** Ks. Stahremberg oświadczył się w końcu **przeciwko wszystkim utopistycznym poglądom w kwestji rasowej.**

Prezydent Miklas ustępuje?

Na podstawie pogłosek z Wiednia, Niemieckie Biuro Informacyjne donosi, że liczą się tam **z bliskiem ustąpieniem prezydenta Miklasa.** Ustąpieniu temu przeciw działają rzekomo usilnie koła rządowe. Jako kandydatów na stanowisko prezydenta wymieniają **ks. Schönburg - Harsteina,** wiceministra spraw wojskowych, oraz **arcyksięcia Eugenjusza,** przebywającego stale w Bazylei.

Wojsko nad granicą niemiecką

Kanclerz Dollfuss oświadczył przedstawicielowi prasy amerykańskiej, że **zarządził wzmocnienie wojsk wzdłuż granicy niemieckiej,** nie wiedząc, czego należy oczekiwać po wygaśnięciu t. zw. ultimatum. 3 tysiące uzbrojonej Heimwehry wysłano **do Górnej Austrji dla wzmocnienia granicy na odcinku od Salzburga do Passawy.**

Dollfuss podkreślił, że utrzymują się pogłoski, jakoby **8 do 10 tys. t. zw. legjonów austrjackich w Niemczech gotowych było do wkroczenia do Austrji.** Aczkolwiek wiadomem jest, że **w Niemczech przebywa kilka tysięcy austrjackich narodowych socjalistów,** to jednak — oświadczył kanclerz Dollfuss, nie mamy żadnego potwierdzenia, że znajdują się oni blisko granicy austrjackiej i dlatego nie daję wiary tym pogłoskom. **Ale nigdy nie wiadomo, jakie głupstwa zostaną zrobione.** Najlepszym przeto środkiem uniemożliwienia tego rodzaju zwarjowanych awantur, jest **być przygotowanym na wszystkie wypadki.**

Na zapytanie, czy prawdą jest, że **Włochy koncentrują wojska i eskadry lotnicze w pobliżu granicy austrjackiej,** aby ją przekroczyć w chwili napaści na Austrję, Dollfuss odpowiedział, że, aczkolwiek nie posiada w tej mierze informacyj, to jednak gotów jest przypuszczać, **że jeśli jakieś obce siły wkroczą do Austrji, to nie będą jedynemi siłami, jakie pustoszone zostaną w ruch.**

„Evening Standard" notuje pogłoskę krążącą w kołach wiedeńskich, **że Włochy są bezwzględnie zdecydowane wysłać wojsko do Austrji w razie, gdyby hitlerowcy planowali zamach stanu.**

Koronacja Leopolda Trzeciego

Młody król Belgów składa przysięgę na Konstytucję

Kompromitujący występ

Odpowiedź Marszałka Raczkiewicza

Na posiedzeniu Senatu po przemówieniu generalnego referenta budżetowego sen. Szarskiego w dyskusji zabierali głos przedstawiciele poszczególnych klubów. M. in. Głąbiński z Klubu Narodowego pozwolił sobie na **niesmaczne i niepoważne wystąpienie** w sprawie uchwalenia Konstytucji przez Sejm.

Po przemówieniu sen. Woźnickiego, marszałek Senatu Raczkiewicz stwierdził, że sen. Głąbiński w przemówieniu swem podniósł **zarzuty przeciw sposobowi uchwały Sejmu Rzeczypospolitej w sprawie projektu Konstytucji.** Tego rodzaju miesza nie się do wewnętrznych spraw Sejmu p. marszałek uznaje za **niedopuszczalne.** Nietylko poszczególny senator, ale i cała Izba nie jest **powołana kwestjonować konstytucyjność tej uchwały.** Za to odezwanie się niezgodne zarówno z zadaniami zakreślonemi przez Konstytucję Senatowi Rzeczypospolitej, jak i z powszechnie przyjętemi zwyczajami parlamentarnemi p. marszałek Raczkiewicz **przywołał sen. Głąbińskiego do porządku.**

Sąd doraźny nad potwornym mordercą

Rozprawa przy drzwiach zamkniętych

We Lwowie rozpoczął się sąd doraźny nad inwalidą Hieronimem Cybulskim, lat 44, oskarżonym o dokonanie potwornej zbrodni na dziewczynie lekkich obyczajów Szeffównie.

Cybulski wsypał swej ofierze cjankali do kieliszka a następnie usunął ją w ten sposób, **że zwłoki jej pokrajał na 127 części.** Akt oskarżenia podaje, w jaki sposób odnaleziono poszczególne części ciała i w jaki sposób natrafiono na plaszcz zamordowanej, co bylo wstępem do aresztowania zbrodniarza. W chwili aresztowania posiadał jeszcze teczki, w których znajdowała się **głowa, części rąk i części nóg zamordowanej.** Głowa była oskalpowana. **Części rąk i nóg były w jednej teczce a twarz i reszta głowy w drugiej.**

Wyniki ekspertyzy zarówno ze strony profesorów jak i rzeczoznawców sądowych wypadły dla oskarżonego nader niepomyślnie.

Trybunał zarządził rozprawę przy **drzwiach zamkniętych.**

Ciekawie brzmi opinja lekarzy-psychjatrów, wedle której przeprowadzone badania wykazały, że Cybulski nie zdradza żadnych objawów **choroby umysłowej w ścisłem tego słowa znaczeniu.**

Ponieważ badanie jego osoby nastąpiło prawie bezpośrednio po dokonaniu czynu, — biegli psychjatrzy orzekli, że oskarżony także i w czasie popełnienia zbrodni nie był dotknięty **chorobą umysłową.** Ponadto lekarze nie stwierdzili u inwalidy upośledzenia w rozwoju umysłu, zaś zachowana pamięć popełnionego czynu i brak luk pamięciowych z tego okresu świadczą, że w chwili krytycznej Cybulski nie znajdował się w stanie przemijającego zaburzenia przytomności. Jest on jedynie dotknięty luesem i alkoholikiem które to okoliczności spowodowały to, że zdolność rozpoznania znaczenia czynu lub kierowania postępowaniem była tylko w chwili popełnienia przestępstwa **w zacznym stopniu ograniczona.**

Według doniesień Cybulski przyznał się do zbrodni. W pierwszym dniu rozprawy przesłuchano wspólokarżonych, którzy roznosili wraz z Cybulskim części ciała zamordowanej.

Świat w zdarzeniach

W kilku wierszach

W Niemczech aresztowano b. bawarskiego ministra rolnictwa Wutzlhofera pod zarzutem popełnienia oszustw na sumę pół miljona marek.

—

Mandaty socjalistyczne do żydowskiej gminy wyznaniowej w Wiedniu zostały unieważnione.

—

„La Republique" zamieściła wyjątki z artykułu „Gazety Polskiej" o polsko-niemieckim pakcie o nieagresji.

—

Zakaz związków monarchistycznych w Rzeszy nie dotyczy związków oficerskich i pułkowych.

—

W Paryżu przekazano parlamentarnym komisjom śledczym akta w sprawie Stawiskiego.

—

W okolicach Perigueux (Francja) pociąg najechał na auto; 4 osoby poniosły śmierć na miejscu.

—

Młodzież polska w Budapeszcie złożyła wieniec na Grobie Nieznanego Żołnierza.

—

Konferencja rosyjsko-mandżursko-japońska w sprawie kolei wschodnio-chińskiej odbędzie się 21 marca.

—

W pobliżu portu lotniczego w Mannheim (Niemcy), rozbiła się podczas lądowania awjonetka prywatna; pasażer zabity.

—

Prace przygotowawcze nad nową konstytucją zakończone będą w ciągu 10—14 dni.

—

Dotychczasowy poseł litewski w Waszyngtonie Balutis ma podobno objąć stanowisko posła w Londynie.

—

Miasto Berlin nadało honorowe obywatelstwo premjerowi pruskiemu Goeringowi.

—

Wskutek trwającego strajku taksówek w Paryżu obliczają straty na 39 miljonów franków.

—

W stolicy republiki Kirgiskiej we Frunzo ukazała się pierwsza literacka gazeta Kirgisha.

—

Gabinet iraski podał się do dymisji. Nowy twory poseł Iraku w Londynie.

Uśmiechniesz się

Piotr i Paweł nienawidzą się serdecznie. Pewnego dnia spotykają się na ulicy, na wąskim trotuarze. Piotr kroczy stanowczo przed siebie i mówi głośno:

— Nie ustępuję idjocie.

A na to Paweł:

— Ja owszem — i schodzi na jezdnię.

* * *

— Pani chcesz posadę? Czy pani niema krewnych, ażeby jej dopomogli?

— Nie mam panie dyrektorze.

— Pomarli?

— Nie, wzbogacili się.

Żyje bez serca

Fenomenalny lekarz londyński

Jeden z londyńskich lekarzy dr. Crakh żyje i pracuje, mimo, że od lat 8 serce jego przestało bić.

Dr. Crakh w swoim czasie poważnie chorował na reumatyzm, w rezultacie czego komórki jego serca rozszerzyły się na tyle, że przestały zupełnie pracować. Badający go lekarze nie mówili mu o swoich spostrzeżeniach, wiedząc, że on sam, jako medyk zrozumie grozę swego położenia i może umrzeć z wrażenia. Jednak dr. Crakh, który posiada pod poduszką statoskop, nieraz wsłuchiwał się w siebie i pierwszy zwrócił uwagę kolegów na zupełną martwotę swego serca. Mimo to jednak czuje się zupełnie zdrowy i pracuje normalnie jako lekarz. Uważa, że muskuły serca w tym czasie okrzepły na tyle, że wykonują czynności rozszerzonych komórek t. j. zmuszają krew do cyrkulacji po całem ciele.

Osiemnastoletnia matka i jej dziesięcioro dzieci

W miasteczku Obourn w stanie Nebraska żyje 18-letnia F. Schuleburg, która mimo swojej młodości jest matką dziesięciorga dzieci. Wyszła ona zamąż, gdy miała 18 lat i urodziła trojaczki przed ukończeniem 12 roku życia. W następnych dwóch latach urodziła dwa razy po dwoje dzieci. Tymczasem mąż jej postarał się o rozwód. Po dwóch latach Schuleburg wyszła znów zamąż i... na początek obdarzyła drugiego męża jeszcze raz trojaczkami.

Na drugim miejscu, wśród młodych matek—amerykanek znajduje się p. Kruscher z Indjany, która urodziła dziewczynkę nie mając pełnych 13 lat. Ojciec jej 32 letni Hubert Eduards jest chyba najmłodszym dziadkiem na świecie.

Kosztowne mgły londyńskie

25 miljonów zł. dziennie

Angielskie Towarzystwo zwalczania plagi dymu obilczyło, ile kosztuje Londyn jeden dzień mglisty. Okazało się, że nie mniej niż 1 miljon funtów szterlingów, to jest *około 25 miljonów złotych dziennie;* pieniądze te idą głównie na wzmożone oświetlenie. Towarzystwo zwalczania plagi dymu domaga się zastąpienia gazem lub elektrycznością *węgla,* który jest jakoby główną przyczyną mgieł.

Szwedzkie rzeki bez wody

Zakładom przemysłowym grozi zamknięcie

Brak wody we wszystkich rzekach prowincji *Telemark w Szwecji,* grozi wstrzymaniem produkcji wielkiej wytwórni Związków Azotowych *Norsk Hydro* na okres conajmniej jednego miesiąca. Brak wody wywołany jest tem, że latem i jesienią roku ub. *opady atmosferyczne były tak małe, jakich nie notowano od 25 lat.* Ponieważ zaś śniegi w górach zaczynają topnieć dopiero w początku maja, należy się obawiać, że produkcja zakładów Norhk-Hydro *będzie częściowo wstrzymana.*

B. minister znikł bez śladu

Dalszy odgłos afery Stawiskiego

Jak donosi „Figaro" w Paryżu kursuje pogłoska, *iż b. min. Dalimier znikł i nie można go odszukać.* Nie można podobno też odnaleźć konfidenta Stawiskiego Romagnino. Dziennik zapytuje, czy po zniknięciu akt pozwoli się również *na ucieczkę świadków, a może i obwinionych?*

Dzienniki francuskie domagają się energicznego prowadzenia dochodzeń w sprawie zamordowania Prince'a, przyczem prasa prawicowa atakuje *prowadzących śledztwo urzędników,* zarzucając im, że zamiast prowadzić śledztwo przeciwko zabójcom, wysuwają różne hipotezy, przynoszące *ujmę zamordowanemu.*

Pomnik zamiatacza ulic

Koła literackie w Oedenburgu wzniosły pomnik na mogile zmarłego przed kilku laty w przytułku zamiatacza ulic, Tobjasza Kerna. Nie umiał on ani pisać ani czytać, ale pamięć miał niezwykłą i był niewyczerpanem źródłem miejscowych baśni i legend ludowych, które zostały spisane przez wielu pisarzy.

Gdzie, co i jak?

W najbliższym numerze warszawskiego perjodyku „Muzyka" ukaże się oryginalny artykuł Bernarda Shawa p. t. „Jak się uczyłem muzyki".

—

Sąd katowicki ogłosił wyrok w procesie przeciwko tajnej organizacji niemieckiej „Volksbund Jugend", skazujący prowodyrów Głodnego i Stachula na 10 miesięcy aresztu.

—

W okolicach Truskawca firma „Płomień" zaczęła nowe wiercenia; wiercenia te dały pozytywne wyniki; w kilku miejscach natrafiono na ropę naftową.

—

Władze administracyjne badają na Śląsku uprawnienia do zarobkowania w Polsce przez cudzoziemców. Jak słychać, wielu dyrektorów przedsiębiorstw otrzyma nakazy opuszczenia granic państwa.

—

W Zakopanem toczyły się przez dwa dni obrady zarządu głównego Zw. Adwokatów, na których omówiono szereg spraw zawodowych.

—

Nowomianowany minister W. R. i O. P. p. Wacław Jędrzejewicz objąwszy urzędowanie, oświadczył, iż z całą konsekwencją kontynuować będzie politykę poprzedniego ministra.

—

P. Z. L. A. otrzymał od rumuńskiego klubu „Braskov" ofertę, w której Rumuni proponują w dniach 23—25 lipca rozegranie w Polsce zawodów z czołowemi lekkoatletami Niemiec, Szwecji i Węgier.

—

Dur plamisty wygasł zupełnie w Warszawie; w ubiegłym tygodniu nie zanotowano ani jednego wypadku zachorzenia.

—

W marcu ma gościć w Warszawie balet opery moskiewskiej.

—

49 nowych adwokatów sprzysiężono w Warszawie.

—

Magistrat warszawski buduje na przedmieściu Okęcie autostradę. Nie zdecydowano jeszcze, czy będzie ona zbudowana z asfaltu czy z kostki.

gdy przeczytasz

Na stacji benzynowej:

— Czy ma pan oliwę?

— Mam.

— To proszę za 50 groszy.

— Jaki gatunek?

— Najlepszy, bo to do sałatki.

* * *

Kelner podaje gościowi jadłospis:

— Szanowny pan raczy wybrać.

— Nie! Doktor zabronił mi czytać przy jedzeniu.

* * *

Szczyt ostrożności: Wsiadając do tramwaju, kupić dwa bilety, a nuż zgubi się jeden.

ANTONI MARCZYŃSKI. 70)

PODPALACZE

Po zwycięstwie na Wall-Street mr. Forban nacisnął „miarodajne czynniki", które zkolei wywarły potrzebny nacisk na radę nadzorczą towarzystwa akcyjnego „W. S. C.". Słowem, nadzwyczajne zebranie akcjonarjuszy. Mr. Samuel przybył na nie wraz z swoim sztabem, i dowiódł, że posiada w swoich rękach 67% akcyj towarzystwa. A zatem reprezentuje większość akcjonarjuszów, obala stary zarząd, mianuje nowy, sam będzie tylko prezesem rady nadzorczej, a mr. Wolfson, założyciel „W. S. C." może sobie obecnie pójść do djabła... Stary mr. Wolfson mruknął „o-kej", i postąpił, jak gentleman. Czyli na miejscu palnął w łeb... sobie, zamiast mr. Forbanowi. Poczem mr. Forban postąpił również, jak gentleman. Czyli posłał mrs. Wolfsonowej „wyrazy serdecznego współczucia" i udzielił jej pozwolenia na tygodniowy pobyt w pałacyku, należącym do „W. S. C."; w tej samej depeszy kondolencyjnej! A mrs. Wolfson mieszkała w tym domu od 20-tu lat...

Tegoż dnia mr. Samuel cisnął w kąt szlafrok pacyfisty i przyzwani dziennikarze ujrzeli go w jego zwykłej zbroji. — Panowie! Wybuch wojny w Europie jest kwestją dni! — Któryś z młodszych lejbgwardzistów wytrzeszczył oczy ze zdziwienia: — Ależ, mr. Forban! To są przecież słowa Wolfsona!... — Mr. Forban uśmiechnął się nieporównanie. — Powtarzam je właśnie przez pietyzm dla zmarłego dziś konkurenta, a pan zechce moją enunciację wziąć na motyw przewodni dla swoich jutrzejszych artykułów... Wojna jest nieunikniona! Wojna da zatrudnienie olbrzymim rzeszom bezrobotnych! Wojna zakończy nareszcie przeklęty kryzys gospodarczy, i już choćby za to należy ją błogosławić!.. Te myśli panowie łaskawie rozwiną, upiększą, podeprą odpowiednio dobranemi cyframi ze statystyki, i w tym duchu proszę pisywać aż do odwołania...

Ów nowicjusz zagadnął jeszcze, czy, zdaniem mr. Forbana, Stany Zjednoczone wezmą udział w wojnie. — W Europie? Nonsens! Czyś kolega oszalał?! — Ale mr. Forban niedarmo uważał się za wcielenie Marsa: — W Europie zapewne nie, nie mamy w tem żadnego interesu. Lecz z drugiej strony zagraża Stanom poważne niebezpieczeństwo. Japonja! Jej zuchwalstwo, jej zaborczość w Chinach, które powinny być naszą kolonją, przechodzi już wszelkie granice. Dzięki cichemu poparciu intrygantów angielskich! To też jeżeli Anglja uwikła się w wojnę europejską, dla Stanów wybije godzina czynu. Jeśli nie chcemy, by żółci za parędziesiąt lat wdarli się do Stanów, musimy ich zgnieść teraz!... O tem panowie mogą również pisać, ale w łagodnem, a długiem crescendo. Krople wody, które stale padają na kamień zawsze w nim wyżłobią dziurę, nagła ulewa nigdy. Proszę to sobie zapamiętać.

Po dziennikarzach „zaprzyjaźnionych pism" mr. Forban przyjął swoich dyrektorów i omówił z nimi program pracy na okres najbliższych dwóch tygodni.

Olbrzymi stół w sali konferencyjnej upodobnił się do witryny wielkiego magazynu zabawek. W długich szeregach ustawiono na nim przeróżne armatki, za niemi jaszczyki, dalej maleńkie czołgi, kulomioty, miotacze min, auta i pociągi pancerne, samoloty, osobno pociski armatnie, bomby, miny, torpedy, znów osobno łodzie podwodne, torpedowce, trawlery itp. Śliczne modele. Artystycznie wykonane miniaturki wspaniałych maszyn do krajania... mięsa ludzkiego.

Generalny dyrektor zaczął mówić o bombach kruszących. W Europie fabrykowano już takie o wadze 2,000 kilo, w Stanach nawet 2 razy cięższe. Fachowcy z ramienia wojskowości są temu przeciwni. Dowodzą, że 10 bomb dwustu-kilowych da znacznie większy pożytek, niż jedna dwu-tonnowa, pomijając już ryzyko niecelności; bo niestety trzeba się liczyć z tem, że niejedna bomba trafi w park miejski, w rzekę, w pusty plac, czy w podobnie nieproduktywny objekt. Na 10 bomb 3 chybią napewno, i to również przemawia za bombami lżejszemi. Tak twierdzą Justrow, dr. Krohne, ppułk Eyb, pułk. Romani, a manewry lotnicze w Stanach potwierdziły słuszność ich tezy.

A zatem wojskowi mają słuszność... z punktu widzenia interesów państwa. Lecz te nie pokrywają się bynajmniej z interesami producentów. W interesie przemysłu wojennego leży, aby lotnicze bomby kruszące były jak najcięższe! Aby jeden duży samolot mógł zabrać z sobą tylko jedną bombę! To zwiększy zapotrzebowanie zarówno na bomby, jak i na samoloty do bombardowania. Byłoby więc wskazane w sposób odpowiedni (tu odpowiedni gest palcami, jakby liczenia pieniędzy) przekonać miarodajne czynniki o słuszności poglądu przemysłowców, że tylko najcięższe bomby lotnicze wywołują pożądany efekt. Byłoby też wskazane uzgodnić w tej mierze taktykę z koncernem Lazare'a...

(Ciąg dalszy nastąpi).

W sprawie Listu Pasterskiego

Oświadczenie Legjonu Młodych

W związku z szeregiem zarzutów, jakie przeciwko Legjonowi Młodych skierowane zostały przez Episkopat Polski w ostatnim Liście Pasterskim, Komenda Główna Legjonu Młodych przesłała nam następujące oświadczenie:

Legjon Młodych z prawdziwem zdziwieniem napotkał w ostatnim Liście Pasterskim Episkopatu Polski szereg zarzutów, skierowanych przeciwko działalności organizacji. Zarzuty te dadzą się streścić w trzech następujących punktach:

1) Legjon Młodych „odrzuca Chrześcijaństwo" i ma „nastawienie antykatolickie", 2) Legjon Młodych „stoi na stanowisku komunistycznem" i 3) Legjon Młodych „propaguje wolną miłość".

Dalecy jesteśmy od chęci polemizowania z postawionemi nam w Liście Pasterskim zarzutami, niemniej przeto stwierdzić musimy, że zarzuty te oparte są w swej treści na zupełnej nieznajomości założeń ideowych Legjonu Młodych, gdyż ani na chwilę przypuścić nie możemy, aby je stworzyć mogła zła wola, bądź nieznajomość podstawowych wiadomości o teoretycznych zasadach innych prądów ideowych, nic z tą ideologją Legjonu Młodych nie mających wspólnego.

Ową nieznajomość ideologji Legjonu Młodych i mylne interpretowanie jej podstaw przez Dostojne Grono Ks. Ks. Biskupów tłumaczyć musimy świadomie fałszywem ich informowaniem przez czynniki wyłącznie polityczne, wrogie Legjonowi Młodych.

W tym stanie rzeczy jesteśmy zmuszeni do stwierdzenia:

1) Legjon Młodych nie występował i nie występuje *przeciwko zasadom chrześcijaństwa, ani też przeciwko Kościołowi Katolickiemu, jako instytucji religijnej.* Jedynie polityczna działalność pewnej części kleru, która w żadnej płaszczyźnie nie da się pogodzić z podstawowemi założeniami polskiej racji stanu, spotykała się i spotykać się będzie nadal ze stanowczym sprzeciwem Legjonu Młodych. Sądzimy, że tego rodzaju stanowisko w żaden sposób nie może być uznane za „sprzeczne z zasadami chrześcijaństwa".

2) Jednoznaczne potraktowanie ideologji Legjonu Młodych z doktryną komunistyczną musimy uznać za brak poinformowania o podstawach naszej ideologji Wysokiego Grona Dostojników Kościoła. Stwierdzenie w Liście Pasterskim, że: „bankrutują teorje przez Kościół potępione, a więc marksizm, pozytywizm, liberalizm i sprzeczny z Encyklikami i etyką kapitalizm" *niejednokrotnie znajdowało swój wyraz w wystąpieniach i publikacjach Legjonu Młodych.* To przecież jednak nie stawia nas na stanowisku ideologji komunistycznej. Zasadnicze podstawy teorji komunizmu: materjalistycznego pojmowania dziejów, negacja idei państwowej, międzynarodowość, a wreszcie uspołecznienie dóbr materjalnych, spotykają się z wyraźnie *negatywnem ustosunkowaniem Legjonu Młodych,* który przeciwstawia im: idealizm, kult Państwa, państwowy nacjonalizm i upaństwowienie środków produkcji. Trudno również przypuścić, aby głoszona przez Legjon Młodych idea sprawiedliwości społecznej i podnoszenia pracy dla Państwa do najwyższego szczebla wartości społecznych mogła być *uważona za sprzeczne z zasadami chrześcijaństwa.*

3) Jeśli chodzi o zarzut dotyczący rzekomego „propagowania wolnej miłości", to musimy stwierdzić z całym naciskiem, że zainteresowania organizacji ideowo-politycznej, jaką jest Legjon Młodych, kierowane są przedewszystkiem na zagadnienia wchodzące w zakres tych dziedzin. Dyskutowanie natomiast również i spraw innych, spotykane na łamach prasy Legjonu Młodych, musi być traktowane nie jako chęć ich propagowania, ale jako poświęcanie uwagi kwestjom, niepozbawionym jednak pewnej doniosłości społecznej.

Wierząc, że treść Listu Pasterskiego podyktowana była troską o zachowanie w społeczeństwie polskiem ducha chrześcijańskiego, trudno nam jednak nie podkreślić niesprawiedliwości, jaka dotknęła Legjon Młodych skutkiem błędnej oceny naszego stanowiska. Nazwiska tak poważnych Dostojników Kościoła, jak Ks. Kardynała Hlonda i Ks. Ks. Biskupów Szelążka, Kubiny, Okoniewskiego i Gawliny zmuszają nas do wyrażenia przekonania, że opinja ich zawarta w Liście Pasterskim, o organizacji, której pierwszym i jedynym Członkiem Honorowym jest Marszałek Piłsudski, a jednym z pierwszych senjorów był ś. p. Biskup Bandurski — opiera się jednak naprawdę na nieporozumieniu.

(—) Komenda Główna Legjonu Młodych.

Grobowiec Atlantyku wyleci w powietrze

Tragiczna wyspa u wybrzeży Kanady

W pobliżu **nowej Szkocji** znajduje się **mała wysepka Sable Island,** która słynna jest z tragicznych **katastrof okrętowych,** które miały miejsce u jej wybrzeży. W przeciągu minionych 80-ciu lat **rozbiło się o jej skaliste brzegi 213 okrętów.** Jest to **w dziejach żeglugi cyfra wręcz przerażająca!**

Na przestrzeni kilkuset kilometrów ciągnie się **łańcuch gór podwodnych, których najwyższym szczytem jest właśnie wystająca nad powierzchnią Atlantyku wysepka Sable Island.** Liczy ona 40 km długości, a zaledwie półtora kilometra szerokości. Morze bije z wściekłością o jej brzegi, nietylko podczas burzy, ale i w pogodne dnie, gdy lazur nieba jest przejrzysty, a fale spokojne. Koło Sable Island, otoczonej zwykle gęstą zasłoną mgieł **szaleje zawsze ocean,** to też marynarze z lękiem omijają ten **grobowiec Atlantyku.** Zdarzały się wypadki, że rozbitkom udawało się dopłynąć do tej wyspy śmierci, gdzie rośnie tylko dziki groch i cierpkie jagody, niemożliwe do spożycia.

Przewidujący kupiec

Stare kroniki opowiadają, że w wieku XVIII, bogaty kupiec z Bostonu **Tomasz Hancoch,** któremu się udało nietylko ocalić życie po rozbiciu okrętu u wybrzeży Sable Island, ale i **powrócić do Ojczyzny,** postanowił przyjść z pomocą rozbitkom, którzy kiedykolwiek zostaliby wyrzuceni na skaliste brzegi **grobowca Atlantyku.** W roku 1750 wyruszył on **okrętem naładowanym bydłem, końmi, kozami, świniami i zapasami nasion** i wszystko to pozostawił na wysepce. W kilka lat później tragiczna katastrofa spowodowała rozbicie się na skałach Sable Island **wielkiego okrętu angielskiego, przyczem 1000 żołnierzy utonęło.** Uratowało się wówczas 72 ludzi, którzy dopłynęli szczęśliwie do zdradliwej wyspy i tam, dzięki dobrodziejstwom zacnego kupca Hancoch'a mogli żyć w możliwych warunkach.

Mijały lata i roślinność oraz zwierzęta importowane na wyspę zaczęły ginąć, nie mając pomyślnych warunków rozwoju. **Pozostały tylko konie,** które stanowią dziś zupełnie swoistą rasę: mają długie ogony, sięgające do ziemi i olbrzymie grzywy, **sierść ich jest puszysta i długa.**

Walki zdziczałych zwierząt

Na wyspie rozmnożono wielką ilość **królików.** Pewnego dnia jednak rozbił się **w pobliżu okręt pełen szczurów, które zawojowały wyspę** i wytoczyły krwawą, śmiertelną wojnę biednym królikom Rząd, chcąc obronić wyspę od tej szczurzej plagi i ratować króliki wysłał cały **transport kotów.** Niebezpieczne te stworzenia, skuzynowane, jak wiadomo, z tygrysami, wykazały całą drapieżność swych instynktów, pożarły szczury i zamieniły nieszczęśliwą wyspę na **groźną kolonję dzikich kotów.** Władze wysłały wówczas transport **psów** i zmobilizowały ich do walki z kotami.

Centrala piratów

W roku 1774 wyspa została zajęta przez dużo niebezpieczniejszych drapieżników, niż koty, psy i szczury. Stała się ona mianowicie **centralą piratów.** Kilku obywateli Nowej Szkocji uzyskało od rządu **prawo osiedlenia się na wyspie,** gdzie wzamian za bezpłatnie uzyskane zboże, narzędzia i płótno, zobowiązali się **udzielać pomocy okrętom,** będącym w niebezpieczeństwie. Zobowiązanie to wykonywali w sposób przerażający. Na widok nadpływającego okrętu **zapalali ogień, udając rozbitków,** wzywających pomocy, a gdy marynarze przybywali na ratunek rzekomych **nieszczęśliwców, mordowali ich,** a potem rabowali okręt. Gdy wieści potworne dotarły do rządu Nowej Szkocji, na wyspę wysłano **ekspedycję karną,** która jednak nie zastała już bandytów, uprzedzonych widocznie przez jakiegoś wspólnika. Dopiero w 1807 roku założono na wyspie **stację ratunkową** dla okrętów i zbudowano latarnię morską, co jednak nie wiele pomogło, bo nadal, i **po dziś dzień rozbija się koło grobowca Atlantyku po kilka okrętów rocznie.**

Rząd Nowej Szkocji ma zamiar obecnie wysadzić Sable Island **dynamitem w powietrze.**

Pomorskie rzemiosło w pogotowiu

przed zjazdem gospodarczym

Pod przewodnictwem wiceprezesa Izby Rzemieślniczej w Grudziądzu p. Mollina odbyło się posiedzenie starszych **cechów i prezesów Związków Cechowych.** Zebranie odbyło się w sali konferencyjnej Izby Rzemieślniczej. Na wstępie omówiono sprawy ubezpieczeń od wypadków oraz działalność Ubezpieczalni Społecznej, poczem dyrektor Izby p. Bischof przedstawił zgromadzonym plan udziału **rzemiosła w zjeździe gospodarczym,** jaki odbędzie się w dniu 11 marca w Grudziądzu.

W związku ze sjazdem postanowiono urządzić w gmachu Izby wystawę modeli i wzorów wyrobów **rzemiosła pomorskiego,** przeznaczonych na eksport. Wystawa połączona będzie z konkursem o nagrody pieniężne. Z ramienia **Instytutu Rzemieślniczego** p. inż. Borucki zreferował sprawę eksportu wyrobów stolarskich zagranicę i kroki, jakie poczyniono, aby nawiązać bezpośredni kontakt z odbiorcami.

Około 2 miljonów beretów

wywieźliśmy zagranicę

Zwiększającą się z roku na rok wytwórczość beretów w Polsce oceniać można w r. 1933 na 5—6 milj. szt., wart. około **3.500.000 zł.** Przeciętne ceny hurtowe za berety wynoszą obecnie najwyżej 58 gr za sztukę, podczas gdy przed 4 laty wahały się w granicach ok. 3 zł. Spadek cen wywołany był poczęści zniżką cen przędzy wełnianej, w przeważającej jednak mierze konkurencją drobnych zakładów, których kapitał obrotowy często nie przekracza 200 zł i które muszą wyprodukowany towar natychmiast spieniężać. Jednakże od pewnego czasu uważać można ceny beretów na rynku krajowym za ustabilizowane. Zbyt kierowany jest w 80 proc. na rynek wewnętrzny.

Wobec taniości naszej produkcji możliwem było również podjęcie wywozu, zwłaszcza do Anglji, gdzie polskie berety spotykają się z konkurencją francuską i czeską, zwalczając ją naogół z dobremi rezultatami. Rozmiary wywozu w ciągu ostatnich dwóch lat znacznie się powiększyły.

Statek na... brzegu morza

Na ilustracji naszej widzimy duński statek „Tempo", który w czasie ostatniego sztormu wyrzuciło morze w pobliżu Karwi. — Jak widać na zdjęciu, pod burtę statku dojść można suchą nogą.

60 tysięcy młodzieży wiejskiej w przysposobieniu rolniczem

Centralny Komitet do spraw młodzieży wiejskiej przy Związku Izb i Organizacyj Rolniczych organizuje we wszystkich powiatach Przysposobienia Rolnicze. Zadaniem przysposobienia rolniczego jest uzupełnienie wiedzy zawodowej młodych rolników, nie odrywając ich od pracy we własnych gospodarstwach. W tym celu młodzież *jednej wsi łączy się w grupy,* które otrzymują zadanie praktyczne do wykonania w swoim gospodarstwie. W czasie wykonywania prac, uczestnicy korzystają ze wskazówek fachowych i instruktorów rolnych.

Przyspobienie Rolnicze skupia w chwili obecnej przeszło 60.000 młodzieży, zgrupowanej w 8000 zespołach.

Podatek od nieruchomości

Ministerstwo Skarbu wyjaśniło sprawę dodatku kryzysowego do państwowego podatku od nieruchomości

Jak wynika z tego wyjaśnienia, dodatek kryzysowy do państwowego podatku od nieruchomości nie dotyczy placów zajętych na przedsiębiorstwa handlowe i składy towarowe

Z Kasy im. Mianowskiego

Instytut popierania nauki — kasa im. Mianowskiego, rozpoczyna akcję, mającą na celu upprzystępnienie najszerszym sferom inteligencji nabywanie wydawnictw Instytutu z najrozmaitszych dziedzin wiedzy na wyjątkowo dogodnych warunkach a mianowicie ze zniżką, dochodzącą do 80 proc. Zniżkowa sprzedaż już rozpoczęła się i trwać ma 2 tygodnie.

Udział Niemiec w Targach Poznańskich

W związku z porozumieniem politycznem polsko-niemieckiem i z rozmowami gospodarczemi, jakie się toczą obecnie pomiędzy Polską a Niemcami, przemysł niemiecki interesuje się Targami Poznańskiemi. Szczególnie zanotować należy fakt, że naczelna organizacja przemysłowa Niemiec o charakterze nawpół oficjalnym, jakim jest Reichsverband d. deutschen Industrie, wyraziła gotowość wzięcia oficjalnego udziału w Targach.

Organ watykański o nacjonaliźmie

„Osservatore Romano" zamieszcza artykuł p. t. *„Nacjonalizm"*, omawiający w związku z dekretem, wnoszącym na indeks książki Rosenberga i Bergmanna, kwestję nacjonalizmu. Nacjonalizm jako *zniekształcenie zdrowego patrjotyzmu jest, zdaniem autora artykułu, sprzeczny z doktryną chrześcijańską.* Błędom nacjonalizmu odpowiadają błędy internacjonalizmu, a przeciw nim wystąpił Ojciec św., potępiając te błędy i wskazując, że jedynie drogą powrotu do zasad ewangelicznych świat może uchronić się od katastrofy.

Stare długi

Siedem lat już trwa spór francuskich właścicieli obligacyj miasta Tokio z zarządem tego miasta, które uporczywie odżegnywa się od spłacenia długu. Obecnie kredytorzy francuscy zamierzają całą sprawę przekazać ambasadorowi francuskiemu w Japonii dla dalszego jej prowadzenia.

Urzędnicy kolejowi w obronie swych praw

Ze zjazdu prezesów okręgu pomorskiego ZUK

Ub. niedzieli w sali restauracji „Pod Lwem" w Bydgoszczy, odbył się nader liczny zjazd prezesów **kół Okręgowego Pom. Zw. Urzędników Kolejowych**, na którą przybyli ponadto członkowie Zarządu Głównego z Warszawy pp. sekretarz **Cieszyński** i skarbnik **Dzikowski**. Obrady zagaił prezes zarządu okręgowego p. **Gaca**, witając ponad 50 prezesów, członków Zarządu Głównego oraz przedstawiciela „Dnia Bydgoskiego" p. **Lewkowa**.

W toku nader ożywionej dyskusji, która wywiązała się nad sprawozdawczemi przemówieniami członków Zarządu Głównego, reprezentujących na plenum osobę prezesa ZUK. p. **senatora Lempkego**, poruszono szereg spraw aktualnych Związku Kolejowców.

Przedewszystkiem żywo dyskutowano nad kwestją dodatków wyrównawczych, mieszkań służbowych oraz nowej ustawy uposażeniowej. Rzeczowa dyskusja obracała się w ramach nakreślonych porządkiem i stała na wysokim poziomie. Ponadto uchwalono preliminarz budżetowy na rok 1934, oparty na nowoprzyjętej przez zjazd normie składki miesięcznej w wysokości 3 zł.

Wkońcu zebrani uchwalili następującą rezolucję:

Prezesi Kół Okręgu Pomorskiego ZUK. na Zjeździe w dniu 25. 2. 1934 r. po szczegółowem omówieniu obecnego położenia materjalnego pracowników PKP. uchwalają co następuje:

1) W celu wyrównania poniesionych strat przy zmianie ustawy uposażeniowej wprowadzającej dla większości pracowników — szczególnie grup niższych i średnich — ogólną obniżkę płac do 7 proc. domagają się **przeszeregowania o jedną grupę wzwyż wszystkich pracowników od grupy najniższej do VII włącznie**.

2) Zebrani stwierdzają, że skasowanie systemu szczeblowania dotkliwie krzywdzi licznych pracowników zajmujących od szeregu lat wyższe stanowiska i nie mają możności uzyskać wyższej grupy uposażenia. Wobec tego utrzymanie sposobu szczeblowania zjazd uważa jako nieodzowną konieczność dla **podniesienia płac tych pracowników, którzy przez kilkuletnią pracę zdobyli odpowiednią rutynę i wydajnością pracy przewyższają pracowników nowozamianowanych**.

3) Wobec ogólnego zubożenia pracowników, mających na utrzymaniu rodziny, Zjazd domaga się **przyznania dodatku ekonomicznego**;

4) Mając na uwadze różnicę czynszu mieszkaniowego w poszczególnych miejscowościach Zjazd domaga się **przywrócenia dodatku mieszkaniowego**, który to dodatek częściowo regulowałby różnicę cen opłacaną za mieszkania w poszczególnych ośrodkach.

Po wyczerpaniu Porządu obrad prezes Zarządu Okręgowego p. Gaca solwował zjazd trzykrotnym okrzykiem na cześć Prezydenta Rzplitej, Marszałka Piłsudskiego i Zw. Urzędników Kolejowych.

Zwiedzajcie polski Gdańsk!

Polskie Towarzystwo Krajoznawcze w Gdańsku działające pod hasłem „Poznaj swój kraj", postanowiło społeczeństwu polskiemu pokazać Gdańsk, stare polskie miasto portowe, wraz ze wszystkiemi jego zabytkami świadczącemi o roli Gdańska w dawnej i dzisiejszej Rzeczypospolitej.

W tym celu Towarzystwo Krajoznawcze urządza cykl parogodzinnych wycieczek po mieście, w czasie których, pod fachowym kierownictwem, zostanie pokazane to, co każdy Polak o Gdańsku wiedzieć powinien. Wycieczki odbywać się będą w niedziele według następującego programu: 4 marca wycieczka na Biskupią Górę i ogólny pogląd na miasto — prowadzi prof. dr. Al. Zaruk; 11 marca zwiedzanie zabytków gotyckich i kościoła Marjackiego — prowadzi prof. J. Pastwa; 18 marca zwiedzanie portu i urządzeń portowych — prowadzi prof. dr. Al. Zaruk; 25 marca zwiedzanie zabytków renesansowych i dworu Artusa — prowadzi prof. J. Pastwa. Miejscem zbiórki jest lokal Towarzystwa Kaszubischer Markt 21 I. p. (obok Gazety Gdańskiej) godzina 10 rano.

Wycieczki są bezpłatne i dostępne dla członków wszystkich polskich stowarzyszeń działających na terenie W. M. Gdańska.

Laskowice

— **Przygotowania do obchodu imienin Marszałka.** Z inicjatywy p. dr. Jettki, prezesa Koła Gminnego BBWR w Laskowicach zawiązał się 8 bm. komitet organizacyjny, złożony z przedstawicieli organizacyj miejscowych, celem uroczystego obchodu imienin Marszałka Józefa Piłsudskiego w dniu 19 marca. Komitet powziął uchwałę obchodzić imieniny Marszałka bardzo uroczyście z uwagi na uchwaloną ostatnią nową Konstytucję i zawarcie paktu o nieagresji między Polską a Niemcami.

Delegacja Zw. Tow. Kupieckich u p. Wojewody

W najbliższym czasie odbędzie się konferencja poświęcona aktualnym zagadnieniom handlu pomorskiego

W dniu 27 lutego br. p. Wojewoda Pomorski na specjalnej audjencji przyjął Zarząd Główny Związku Towarzystw Kupieckich na Pomorzu w składzie p. prezesa **Tadeusza Marchlewskiego** oraz członków zarządu pp. **Józefa Chmurzyńskiego, Karola Piątkowskiego, Feliksa Gumińskiego i Pawła Witkowskiego** oraz dyrektora Związku p. **Radojewskiego**.

W trakcie dyskusji, jaka się przy tej okazji **wywiązała, zostały omówione ogólne zasady pracy Związku jakoteż najistotniejsze potrzeby gospodarcze kupiectwa pomorskiego.** Szczegółowe rozpatrzenie wysuniętych przez delegację dezyderatów przewidziane jest w najbliższym czasie na **specjalnie poświęconej tym zagadnieniom konferencji**, która się odbędzie u p. Wojewody **po przygotowaniu przez Związek Towarzystw Kupieckich konkretnego materjału.**

Depesze do p. Wojewody Pomorskiego

P. wojewoda Kirtiklis otrzymał następujące telegramy:

„Zebranie Rady Powiatowej BBWR połączone ze zjazdem działaczy gospodarczo-społecznych powiatu kościerskiego w liczbie około 300 osób w dniu 25 lutego 1934 roku wyraża Panu Wojewodzie najszczersze podziękowanie za troskliwą opiekę gospodarczą nad ludem kaszubskim i żywi gorącą nadzieję, że nadal będziesz, Panie Wojewodo czuwał troskliwie nad warsztatem pracy rolnika, kupca, rzemieślnika i robotnika powiatu kościerskiego, a my ze swej strony przyrzekamy z Tobą współpracę dla dobra i rozwoju Państwa".

• •

„Członkowie Ogniska KPW. Gdynia zgromadzeni w dn. 19 lutego 1934 r. na dorocznem walnem zebraniu, świadomi doniosłych celów KPW. meldują: iż pilnie stoją na straży polskiego portu i morza, że podwoją swe wysiłki, by godnie spełniać zadanie, jakie dyktuje organizacja KPW., oraz że wiernie będą strzedz haseł, jakie ideologja Wodza Narodu, Budowniczego Ojczyzny, Pierwszego Marszałka Polski wniosła do podstaw Nowej Wielkiej Ustawy Konstytucyjnej".

Prezydjum Zebrania.

• •

„Zgromadzeni w dniu 15 lutego 1934 roku na dorocznem walnem zebraniu członkowie Ogniska Kolejowego Przysposobienia Wojskowego w Wejherowie w poczuciu obowiązków i dążeń organizacji KPW. oraz świadomi zadań wobec uchwalenia nowej Konstytucji meldują: iż wiernie stoją na straży granic morza i Pomorza, że wytężą wszystkie siły, by godnie spełnić swe zadania w KPW. oraz że pilnie strzedz będą haseł, jakie ideologja Wodza Narodu Wielkiego Budowniczego Ojczyzny, Pierwszego Marszałka Polski, Józefa Piłsudskiego wniosła do rozpoczynającej się świetlanej ery Najjaśniejszej Rzeczypospolitej"

Prezydjum Walnego Zebrania i Zarząd Ogniska.

• •

„Zgromadzeni w dniu 6 lutego 1934 roku na dorocznem walnem zebraniu członkowie Ogniska Kolejowego Przysposobienia Wojskowego w Kacku Wielkim w poczuciu odpowiedziałalności, oraz w zrozumieniu obowiązków, jakie ciążą na członkach organizacji KPW., zwłaszcza wobec uchwalenia nowej Konstytucji, meldują: iż wiernie stoją na straży granic, iż wytężą wszystkie siły, by godnie spełnić swe zadania i że pilnie będą strzedz tych szczytnych haseł, jakie ideologja Wodza Narodu, Budowniczego Ojczyzny, Pierwszego Marszałka Polski, Józefa Piłsudskiego, wniosła do rozpoczynającej się świetlanej ery Najjaśniejszej Rzeczypospolitej."

Zarząd Ogniska K. P. W. Wielki Kack.

• • •

„Zebrani w dniu 4 lutego 1934 roku na dorocznem walnem zebraniu członkowie Ogniska Kolejowego Przysposobienia Wojskowego w Pucku w poczuciu niezgłębionej wielkiej radości z powodu uchwalenia nowej Konstytucji, świadomi obowiązków, jakie nakłada nowa wzniosła Ustawa, meldują: iż wiernie stoją na straży granic, że wytężą wszystkie siły, by godnie spełnić swe zadania i pilnie będą strzedz tych szczytnych haseł, jakie ideologja Wodza Narodu, Budowniczego Ojczyzny, Pierwszego Marszałka Polski, Józefa Piłsudskiego, wniosła do rozpoczynającej się świetlanej ery Najjaśniejszej Rzeczypospolitej".

Przewodniczący Walnego Zebrania: Węglewicz, kierownik rejonu KPW.

• •

„Zgromadzeni w dniu 16 lutego 1934 r. na dorocznem walnem zebraniu członkowie Ogniska Kolejowego Przysposobienia Wojskowego Wieżyca w wysokiem zrozumieniu zadań i celów organizacji KPW. w poczuciu obowiązków, jakie nakłada nowa Ustawa Konstytucyjna meldują: iż wiernie stoją na straży granic morza polskiego i Pomorza, że wytężą wszystkie siły, by godnie spełnić zadania w KPW oraz że pilnie strzedz będą haseł, jakie ideologja Wielkiego Budowniczego Odrodzonej Ojczyzny, Pierwszego Marszałka Polski i Wodza Narodu, Józefa Piłsudskiego wniosła do nowej świetlanej ery Najjaśniejszej Rzeczypospolitej."

Prezydjum walnego rocznego zebrania i Zarząd Ogniska.

• •

„Zebrani na walnym zjeździe delegatów placówek Powstańców i Wojaków O. K. VIII powiatu sępoleńskiego w Sępólnie przesyłają Ci Panie Wojewodo wyrazy głębokiej czci i przywiązania, ślubując, jako obrońcy Ojczyzny i wypróbowani członkowie Armii Rezerwowej że stać będą zawsze i wszędzie wiernie w obronie naszej Najjaśniejszej Rzeczypospolitej Polskiej i Jej Granic.

Zarząd Oddziału Powiatowego Związku Powstańców i Wojaków O. K. VIII Sępólno. Przedstawiciele Władz i Goście. Delegaci Placówek

Likwidacja groźnej szajki włamywaczy w Chełmnie

Mają na swem sumieniu 11 udanych wypraw złodziejskich

W nocy z 31 stycznia na 1 lutego dokonano włamania i kradzieży **większej ilości towarów konfekcyjnych, ogólnej wartości 1.150 zł. na szkodę Ewy Altmanowej** w Chełmnie, właścicielki składu bławatów. W wyniku wdrożonych dochodzeń ujawniono, że sprawcami tej kradzieży są złodzieje recydywiści **Kaz. Pawelus** oraz **Józef Odroń**, obaj bez stałego miejsca zamieszkania, których **przytrzymano i odstawiono do Sądu Grodzkiego w Chełmnie.**

Skradziony towar odnaleziono w całości. W toku dalszych dochodzeń ustalono, że obaj wyżej wymienieni wraz z **Juljanem Banasiem** bez stałego miejsca zamieszkania oraz pomocnikami — paserami **Sakwińskim Antonim** i jego żoną, **Marją, Sakwińskim Józefem, Kurkiem Janem, Obczyńskim Władysławem i Sowińskim Janem**, zam. w Kałdusie pow. chełmińskiego stanowili **groźną szajkę złodziejską**, która na terenie pow. chojnickiego, w krótkim czasie, bo zaledwie w ciągu 6-ciu tygodni **dokonała ogółem 11 kradzieży z włamaniem.**

Większą część skradzionego łupu zdołano szajce odebrać.

Krwawy epilog bójki w Szatarpach pow. kościerskiego

Kula z pistoletu małokalibrowego przyczyną śmierci

W Szatarpach, powiatu kościerskiego został postrzelony z pistoletu małokalibrowego **Paweł Tamerowski, lat 22** w następujących okolicznościach: krytycznego wieczoru około godz. **22 Franciszek i Bernard, bracia Węgierscy** opuścili sklep kolonjalny Nagórskiego, a gdy znajdowali się na ulicy, zostali napadnięci **przez Pawła i Antoniego Tamerowskich**, którzy byli uzbrojeni w pałki drewniane.

W wyniku powstałej bójki Fr. Węgierski wydobył pistolet i strzelił w kierunku Pawła Tamerowskiego, raniąc go w **lewą pierś** w okolicę serca. Rannego odstawiono natychmiast do szpitala w Starogardzie, gdzie po **dokonanej operacji zmarł.** Węgierskiego następnego dnia przytrzymano i odstawiono do dyspozycji Sądu Grodzkiego w **Skarszewach.**

Z organizacji przedsiębiorstw samochodowych

Pomorski Związek Samochodowych Przedsiębiorstw Przewozowych komunikuje nam, że z dniem 15 bm. sekretarjat związku znajduje się w Toruniu Stary Rynek 21 w gmachu hotelu „Trzy Korony", parter lewo, tel. 24. Zarząd prosi tych przedsiębiorców, z którymi związek dotychczas nie nawiązał kontaktu, aby zechcieli we własnym interesie bezzwłocznie podać swoje adresy. Bliskość terminu udzielania koncesyj winna nakłonić wszystkich przewozowców do przystąpienia do Związku.

KRONIKA

czwartek
1
marca

TORUŃ

Kalendarzyk rzym.-kat.

Środa Teofila m. i Romana

Czwartek Albina b. i Antoniny

— Nocny dyżur aptek od 1 do 7 marca rb. dyżuruje w śródmieściu apteka Pod Lwem Nowy Rynek; na Bydgoskiem Przedmieściu apteka Św. Anny, ul. Mickiewicza; na Mokrem apteka Pod Łabędziem, ul. Kościuszki.

REPERTUAR KIN.

MARS — Zaledwie wczoraj.
ŚWIATOWID — Rendez vous w Wiedniu.
PALACE — Ostatnia eskapada.
LIRA — Katarzyna Wielka.

Informator dla przyjezdnych w Toruniu

Z miasta

— **Zebranie dyskusyjne T-wa Kooperatystów.** W piątek, dnia 2 marca o godz. 17,30 odbędzie się w lokalu Związku Rewizyjnego Spółdzielni Rolniczych ul. Prosta 18-20 zebranie dyskusyjne T-wa Kooperatystów, na którem p. Manthey wygłosi referat pt. „Stan spółdzielni niemieckich na Pomorzu".

— **Koncert.** Na rzecz Bratniej Pomocy uczniów Konserwatorjum P. T. M. w Toruniu, profesorowie: pp. dr. Z. Drexler-Pasławska (śpiew), J. Musiałkowska (fortepian), H. Wojciechowska (skrzypce), Z. Wojciechowska (wiolonczela) urządzają koncert, który odbędzie się dnia 9 marca br. o godz. 20 w auli gimnazjum męskiego im. M. Kopernika. Bilety w cenie 2 zł, 1,50 zł, 1 zł i 50 gr już do nabycia w kancelarji Konserwatorjum ul. Strumykowa 19. (348

— **Baczność inwalidzi, wdowy i sieroty wojenne!** Zebranie miesięczne odbędzie się w czwartek 1 marca br. o godz. 18 w Ognisku S. M. P. przy Szosie Chełm. Przybycie członków na powyższe zebranie obowiązkowe. — Komisja Administracyjna. (346

— Okazja dla Czytelników „Dnia Pomorskiego" i Ich Rodzin! Każdy, nawet najmniej zdolny, może zdobyć znajomość języków: francuskiego, włoskiego, hiszpańskiego i in. w przeciągu bardzo krótkiego czasu, najnowszą, b. ciekawą metodą w grupach 3-osobowych lub indywidualnie. Dla dzieci specjalnie ułatwiona metoda. Lekcja próbna gratis. Informacje i zapisy: Matejki 38, II piętro. (23

— **Baczność, członkowie Związku Weteranów Powstań Narodowych R. P. *1914—1919* koło Toruń!** Dnia 2 marca 1934 r. o godz. 20 w lokalu p. Lewandowskiego, przy ul. Kopernika 28, odbędzie się walne zebranie, na które uprasza się wszystkich członków o przybycie i to obowiązkowo w czapkach. — **Zarząd.** (1628

Pod hasłem szerzenia oświaty

Walne zebranie toruńskiego Koła T. C. L.

W ubiegły poniedziałek odbyło się pod przewodnictwem dyrektora centrali poznańskiej T. C. L. ks. dr. *Karola Milika* walne zebranie toruńskiego Koła T. C. L.

Po przyjęciu przez zebranych protokółu z poprzedniego walnego zebrania, przystąpiono do odczytania sprawozdania z działalności w roku ubiegłym.

Bibljoteki T. C. L. liczyły ostatnio na terenie całego Torunia *668 czytelników*, do których dyspozycji znajdowało się ogółem *6.505 tomów*.

Bliższe dane co do poczytności książek i frekwencji czytelników, daje nam jedynie statystyka centralnej bibljoteki T. C. L. w Toruniu, przy ulicy Wysokiej. Wynika z niej, że największej czytano dzieł beletrystycznych (26630), na drugiem miejscu stoją opowiadania dla młodzieży (5618), powieści podróżnicze i dzieła popularno-naukowe (1954), wreszcie dzieła religijne, poetyckie i dramatyczne (344).

Dzienna frekwencja czytelników wynosiła w ubiegłym roku *90 osób*. Największy ich procent stanowiła inteligencja dorosła, następnie młodzież szkolna, rzemieślnicy, a *niestety na końcu znajdowali się robotnicy*.

Powieść sensacyjna zajmuje w statystyce jeszcze ciągle pierwsze miejsce, jednak *wzrost poczytności powieści poważniejszych i książek popularno-naukowych każe przypuszczać, że stan obecny zmieni się na lepsze.*

W ostatnim miesiącu ubiegłego roku szereg członków wspierających Polskiego Czerwonego Krzyża zwróciło się do T. C. L. z propozycją *założenia bibljoteki w świeżo otworzonej przez P. C. K. świetlicy-herbaciarni na Mokrem.* 10 grudnia ub. roku nastąpiło otwarcie świetlicy, a wraz z nią czytelni, składającej się z 60 wypożyczonych przez T. C. L. tomów. Książki są wydawane tylko do czytania na miejscu, przy przeciętnej frekwencji 15—20 osób dziennie.

Po sprawozdaniach udzielono zarządowi absolutorjum, poczem do nowych władz Towarzystwa wybrano pp.: *ks. Rackiego, ks. Karczyńskiego, Słodniczeńkę, dyr. Mocarskiego, Billewiczową, Michelową, Talmową i Riessową.* Do komisji rewizyjnej weszli pp.: *sędzia Arkusiewicz, dyr. Prauziński, Stark i dr. Kolanowski.*

Wobec tego, że w ciągu swej kadencji zarząd spotyka ludzi, których ze względu na ich wartość należałoby wciągnąć do kierownictwa Towarzystwa, uchwalono udzielić zarządowi prawa kooptacji, z tem zastrzeżeniem, by skład osobowy zarządu nie przekraczał liczby 12 osób.

Na zakończenie obrad *ks. dr. Milik* przedstawił zebranym wytyczne programu prac Zarządu Głównego w Poznaniu.

Inicjatywę prof. Laszenki poparł miejscowy Komitet LOPP

Jeden z obrazów będzie rozlosowany na rzecz funduszu Challenge'owego

W związku z listem p. prof. Laszenki, zamieszczonym we wczorajszem wydaniu naszego pisma, w którym artysta **deklaruje gotowość rozlosowania jednego ze swych obrazów z przeznaczeniem, osiągniętego stąd dochodu, na rzecz funduszu Challenge'owego**, dowiadujemy się, że Komitet Miejski LOPP wszedł już w porozumienie z prof. L. i sprawę **ostatecznie załatwił w sensie pozytywnym.**

Obraz **„Przyszły żniw"**, przeznaczony do rozlosowania, już został sprowadzony do Torunia i znajduje się na wystawie dzieł artysty w salach Kasyna Garnizonowego. Cenę poszczególnych losów, które sprzedawać się będzie na miejscu, na wystawie, **ustalono na gr. 50.** Za tę drobną kwotę zatem, każdy zwiedzający wystawę, będzie mógł w szczęśliwym wypadku **stać się posiadaczem wartościowego dzieła malarskiego.**

Od siebie zachęcamy gorąco publiczność, do **żywego udziału w zakupie losów**, dochód z których przeznaczony jest na tak piękny i sercom naszym bliski cel.

* *

Piękna wystawa obrazów i barwnych drzeworytów A. Laszenki oraz artystycznych wyrobów (kilimów, haftów i wyrobów z wełny „Angora") Fordońskich, która została wczoraj otwarta w Kasynie Garnizonowem zaraz w pierwszym dniu, zyskała duże powodzenie. Fakt, że w ciągu jednego dnia zostało sprzedanych 11 pięknych drzeworytów po subskrypcyjnych cenach (obniżonych o 40—50 proc.) jest najlepszym dowodem celowości subskrypcji a jednocześnie zapewnieniem tego, że skutki jej będą takie, jakie były w Warszawie i Marsylji.

Ponieważ wstęp na wystawę jest wolny od opłat, zaś mistrz osobiście oprowadza gości, udzielając okolicznościowych objaśnień, wskazane jest zorganizowanie **wycieczek młodzieży szkolnej**, bo — właściwie — jest to jedyny sposób zapoznania młodzieży z malarstwem orjentalnem oraz z drzeworytem wielobarwnym.

Echa zuchwałych kradzieży torebek damskich

Sprawca skazany na 13 mies. więzienia

W toku wczorajszych rozpraw karnych w Sądzie Grodzkim rozpatrywano sprawę nieuchwytnego początkowo amatora **torebek damskich**, który od dłuższego czasu grasował w okolicach kościoła św. Jakóba.

Wreszcie podwinęła mu się noga i **dostał się w ręce policji**, a obecnie powędrował przed oblicze sprawiedliwości.

Jak z aktu oskarżenia wynika, dnia 12-go stycznia br. około godz. 18-tej **Marjannie Andersowej** wyrwana została przez nieznanego osobnika torebka damska, zawierająca dokumenty osobiste, oraz 18 zł. gotówki.

Poszkodowana natychmiast udała się do policji, donosząc o napadzie i dając równocześnie dość szczegółowy rysopis napastnika, który w **zupełności zgadzał się z rysopisem, podanym już przez porzednio poszkodowane.**

Wysłani wywiadowcy, kierując się posiadanemi danemi, przytrzymali niej. **Stanisł. Borowiaka**, lat 25, zam. w Podgórzu, który wczoraj zasiadł na ławie oskarżonych. Na szczególną uwagę zasługuje fakt, iż z chwilą przytrzymania Borowiaka, **kradzieże torebek ustały.**

Po przesłuchaniu świadków Sąd doszedł do wniosku, iż sprawcą napaści i kradzieży torebek damskich był osk. Borowiak i skazał go na **13 miesięcy więzienia** bez ponoszenia kosztów postępowania.

Zebranie miesięczne Stowarzyszenia właścicieli hoteli, restauracyj i kawiarń

W ostatni poniedziałek, pod przewodnictwem **p. ławnika miejskiego Penkalli obradowało Stowarzyszenie właścicieli Hotelu Restauracyj i Kawiarń na miasto Toruń i okolicę.**

Poruszono cały szereg ważnych spraw organizacyjnych. Dłuższą dyskusję poświęcono **nowej ubezpieczeniowej ustawie scaleniowej oraz różnym wydanym ostatnio przepisom urzędowym dotyczącym zawodu restauratorskiego.** Dwie powyższe sprawy zreferował obecnym bardzo wyczerpująco **p. radca Ratajski.**

Omówiono również sprawy podatkowe i ryczałtowej opłaty za przebywanie w lokalach po godzinie 24-ej oraz kwestję umowy z „Zaiksem", regulującą opłaty ubezpieczeniowe członków zespołów orkiestrowych.

W wolnych wnioskach prezes p. **ławnik Penkalla** wezwał kolegów do popierania krajowych wód mineralnych.

Egzamin uczniów kelnerskich, którzy ukończyli 3 lata praktyki, wyznaczono na dzień 20-go marca b. r. W skład komisji egzaminacyjnej wejdą pp.: **prezes Penkalla, radca Ratajski i Sąchocki.**

Na zakończenie postanowiono poczynić u kompetentnych władz starania o obniżenie ceny za nadwyżkę prądu, licząc jako normę przeciętną średnie zużycie prądu w ostatnich 2 latach.

Propagandowy koncert

orkiestry reprezentacyjnej Mar. Wojennej w Toruniu

Dnia 2 marca o godz. 20 w sali Dworu Artusa odbędzie się organizowany przez Ligę Morską i Kolonjalną koncert orkiestry reprezentacyjnej Marynarki Wojennej, **która rozpoczyna nim serję koncertów objazdowych w całym kraju.**

Propagandowy charakter koncertów, z których dochód przeznaczony jest na Fundusz Obrony Morskiej, ściągnie z pewnością w Toruniu, jak i w roku ubiegłym w innych miastach Polski, tłumy publiczności, tak żywo reagującej na wszelkie zagadnienia, związane z morzem.

Wysoki poziom artystyczny koncertów zapewnia im stałe powodzenie.

Aby się bawić — sprzeniewierzył cudze pieniądze

Właściciel restauracji przy ul. św. Ducha, róg Różanej, p. Raczyński, nie mógł zrozumieć, skąd bufetowy jego Fr. Gburczyk w obecnych ciężkich czasach brał pieniądze na zabawy, libacje i t. p.

Po dłuższej obserwacji p. R. doszedł do wniosku, że *Gburczyk sprzeniewierzał pieniądze, otrzymane ze sprzedaży towaru w bufecie.* Zrobił więc odpowiednie doniesienie do władz policyjnych, które Gburczyka przytrzymały.

W toku dochodzeń ustalono, że nieumienny bufetowy dokonał sprzeniewierzenia na około 1.200 zł.

Młodociany zboczeniec

W ub. piątek przed Sądem Okręgowym w Toruniu toczyła się przy drzwiach zamkniętych sprawa przeciwko *Fr. Dębińskiemu*, oskarżonemu o *praktyki lubieżne z małoletnią dziewczynką, Jadwigą K.* Podsądny liczył zaledwie lat 17.

Po przeprowadzonej rozprawie zboczonego młodzieńca skazano *na 2 lata więzienia z zawieszeniem wykonania kary na lat 5*, a to z uwagi, że oskarżony nie wyrządził swej ofiarze większej szkody fizycznej.

Mglisto i chmurno

Przewidywany przebieg pogody w dniu 28 lutego br.

Zachmurzenie przeważnie duże. Mglisto, miejscami opady. Temperatura bez większych zmian. Umiarkowane wiatry zmienne.

Kupiectwo i rzemiosło m. Podgórza radzi nad polepszeniem stanu swych placówek

O współpracę z władzami — Sprawa elektryfikacji miasta

W poniedziałek, dnia 26 bm. o godz. 20 odbyło się w lokalu „Domu Polskiego“ w Podgórzu roczne walne zebranie Towarzystwa samodzielnych kupców i rzemieślników, które zgromadziło ze względu na ważność objętych porządkiem obrad spraw bardzo liczne grono członków i sympatyków. Na zebraniu obecni byli pp. burmistrz **Stamirowski**, wiceburmistrz **Szpica**, prezes p. **Schulz**, radca **Szymański** i wielu innych miejscowych działaczy gospodarczych i społecznych.

Zebraniu przewodniczył długoletni prezes p. **Marjan Deutsch**, który wezwał na wstępie obecnych do uczczenia przez powstanie pamięci zmarłego **listonosza Koniszewskiego**, oraz złożył w imieniu Towarzystwa gratulacje honorowemu obywatelowi miasta i pierwszemu prezesowi zrzeszenia p. **Maks. Nodze.** — Następnie wygłosił żywo oklaskiwany referat na tematy gospodarczo-społeczne wezwaniem do intensywnej i twórczej pracy, **opartej o współpracę najściślejszą z Rządem i jego organami** z myślą o dobru kupiectwa polskiego i państwa zakończył prezes swój referat.

Na marszałka zebrania wybrany został jednogłośnie p. **Ignacy Noga.** Zkolei składali sprawozdania poszczególni członkowie ustępującego zarządu, a mianowicie: pp. prezes Deutsch, sekretarz Jabłoński i skarbnik Hilbruner. Po rzeczowej i pełnej troski o los kupiectwa i rzemiosła dyskusji, uchwalono ustępującemu zarządowi jednogłośnie absolutorjum i podziękowanie za pracę.

Po zarządzonej przez marszałka przerwie przeprowadzono wybory nowego zarządu, którego skład jest następujący: pp. **Deutsch** prezes, **Czesław Noga** wiceprezes, **Jabłoński** sekretarz, **Kobędza** zastępca, **Hilbruner** skarbnik. Do komisji rewizyjnej weszli: pp. **Noga, Weber i Grubecki.**

W dalszym ciągu obrad omawiano sprawy gospodarcze, finansowe i budżetowe Towarzystwa, oraz plan pracy na przyszłość. Z ważniejszych uchwał nadmienić wypada, że postanowiono utrzymać kosztem towarzystwa **stałego stróża nocnego dla pilnowania przedsiębiorstw kupieckich** przed złodziejami, idąc w tym wypadku władzom z pomocą. Ażeby zapewnić w przyszłości całkowite bezpieczeństwo nocne w składach kupieckich postanowiono przeprowadzić pertraktacje z Towarzystwem Właścicieli Nieruchomości, dla ustanowienia **dwóch stróżów nocnych.** Myśl tę należy powitać z uznaniem, gdyż wykonanie jej podniesie stan bezpieczeństwa w nocy.

Od projektu utworzenia przy Towarzystwie kasy pogrzebowej postanowiono narazie odstąpić, natomiast uruchomienie **biura** i poradni kupieckiej dla członków powierzono do załatwienia Zarządowi.

Bardzo długą i ożywioną dyskusję wywołała sprawa **zelektryfikowania terenu miasta.** W przedmiocie tym zabierali głos prawie wszyscy obecni, dochodząc jednogłośnie do przekonania, że odsuwanie tej kwestji w dal ma **bardzo ujemne skutki dla gospodarki miejskiej** i jej prawidłowego rozwoju,, to też uchwalono jednogłośnie wysłać delegację złożoną z przedstawicieli zrzeszeń gospodarczych do miarodajnych czynników z prośbą o przychylne ustosunkowanie się do tej akcji i o **poparcie długotrwałych życzeń całego miejskiego obywatelstwa.** W dyskusji nad tą sprawą zabierali głos pp. dr. Balewski, Stamirowski, Kobędza, Noga, Szymański, Szulc, Noch, Jabłoński, Szpica i inni, poczem uchwalony został **odpowiedni memorjał,** który ma być złożony w najbliższych dniach p. staroście powiatowemu. Pod koniec obrad złożył **przedstawiciel naszego pisma p. Szpica** życzenie w imieniu redakcji. Zebranie trwało do godziny 24.

D. S.

Zawieszenie w urzędowaniu

członków Wydziału Powiatowego w Kościerzynie pp. Dr. Wysockiego i Marchewicza

Pan Wojewoda Pomorski **zawiesił w urzędowaniu członków Wydziału Powiatowego pp. Dr. Wysockiego i Marchewicza oraz wytoczył im postępowanie dyscyplinarne za przestępstwa służbowe.**

Powyższą wiadomość społeczeństwo miasta i powiatu kościerskiego przyjęło do wiadomości z wielkim zadowoleniem i ulgą, bo patrząc na gospodarkę powiatu 10 lat wstecz, dochodzi się do wniosku, że dalsze tego rodzaju praktyki doprowadziłyby powiat do zupełnej ruiny. Nareszcie znalazł się człowiek właściwy na właściwem miejscu, który **zaczął wymiatać niepoprzestając tylko na tych dwóch członkach,** ale zabierze się konsekwentnie do wszystkich tych, którzy ten katastrofalny stan rzeczy w powiecie kościerskim spowodowali.

Nareszcie wszyscy ci, którym tak mocno zależało i zależy na pracy społecznej, zrozumieć muszą, **że za wszelkie przez nich pociągnięcia odpowiadać winni nietylko moralnie, ale i materjalnie.**

A że tak będzie, przekonają się niebawem wszyscy dotychczasowi i przyśli działacze społeczni.

Wynik dotychczasowej pracy tych rzekomych działaczy społecznych podamy po ukończeniu dochodzeń czytelnikom do wiadomości

Zapowiedzieć możemy już dzisiaj, że wiadomości będą rewelacyjne, a ich wiernym wyborcom wyrazić możemy ubolewanie.

Pod polską banderą

Pomorska pielgrzymka jubileuszowa DO ZIEMI ŚWIĘTEJ na zakończenie Roku Świętego 20. III.—17. IV. pod osobistem kierownictwem Przewiel. Ks. Prałata **Rozczynialskiego** z Wejherowa połączona ze zwiedzaniem Egiptu — Aten, Konstantynopola za zł 1190. Ilość miejsc ograniczona. Informacje i zapisy w Biurze Światowej Organizacji Podróży **WAGONS-LITS COOK GDYNIA, PODJAZDOWA, tel. 18-98.**

Leśniczy postrzelił człowieka i pozostawił go na łasce losu

Dnia 24 bm. o godz. 5,45 w lesie majątku Lipia Góra pow. tczewski, leśniczy **Kazimierz Poliński** postrzelił z dubeltówki w prawo udo **Wł. Badziąga,** zam. w Barłożnie pow. starogardzkiego, którego **przychwycił na gorącym uczynku kradzieży drzewa w lesie.**

Poliński **pozostawił rannego w lesie bez udzielenia mu pomocy.** Po dwóch godzinach dopiero odnaleziono rannego i odwieziono go do szpitala w Starogardzie

Zarówno sprawą samego postrzelenia jak i porzucenia rannego w lesie na łaskę losu, zajęły się organa policyjne.

Podgórz

— *„Widmo Meksyku“.* Pod tym tytułem harcerze 8-ej toruńskiej drużyny odegrali w ubiegłą niedzielę w sali „Central“ głęboko religijną sztukę w 3-ch aktach, z prologiem i epilogiem, przedstawiającą walkę komunizmu z chrześcijaństwem. Młodzi aktorzy wywiązali się ze swych ról bardzo dobrze, — to też publiczność Podgórza nie szczędziła im długich oklasków.

Giełdy

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowo-Towarowej w Bydgoszczy

Warunki: Handel hurtowy, parytet Bydgoszcz ładunki wagonowe, dostawa bieżąca, za 100 kg. Notowania odbywają się we wszystkie dni powszednie.

Żyto	14,50—14,75
usposobienie: spokojne	
Pszenica	17,50—18,25
usposobienie: spokojne	
Jęczmień browarowy	14,50—15,50
Jęczmień przem.	13,75—14,00
Owies	11,75—12,25
Mąka żytnia 65 proc wł. worka	21,00—22,00
Mąka żytnia 60 proc. wł. worka	
usposobienie: spokojne	
Mąka pszenna 65 proc. wł. worka	30,00—31,50
usposobienie: spokojne	
Otręby żytnie	9,75—10,50
Otręby pszenne	10,50—11,00
Otręby pszenne grube	11,50—12,00
Rzepak	42,00—44,00
Rzepik zimowy	42,00—44,00
Peluszka	12,50—13,50
Groch Victoria	23,00—26,50
Groch Folgera	19,00—22,00
Koniczyna żółta, odłuszczona	90,00—110,00
Ziemniaki jadalne	
Makuch lniany	19,00—20,00
Makuch rzepakowy	15,00—16,00
Makuch słonecznikowy	15,00—16,00
Mak niebieski	42,00—48,00
Gorczyca	32,00—34,00
Siemię lniane	40,00—44,00
Wyka	12,50—13,50

Ogólne usposobienie: spokojne.

Transakcje na odmiennych warunkach:

1094 ton w tem 174 ton żyta, 383 ton pszenicy, 105 ton jęczm. brow., 61 ton jęczm. przem., 30 ton owsa, 53 ton mąki żytniej, 54 ton mąki pszennej, 40 ton otrąb żytnich, 30 ton otrąb pszennych, 20 ton otrąb jęczm. 15 ton grochu Wiktorja, 15 ton grochu Folgera, 34 ton wyki, 60 ton ziemniaków jadalnych, 12 ton koniczyny białej.

Ogólny obrót 1199,6 ton.

Bydgoszcz, dnia 27. II. 1934 roku.

Warszawskie notowania walutowe

z dnia 27. II. 1934 r.

DEWIZY.

Belgja	123,80—124,[illegible]
Bukareszt	
Gdańsk	
Holandja	357,35—358,05
Kopenhaga	
Londyn	26,98—27,13
Nowy Jork	5,30 3/4—5,35 1/2
Nowy Jork telegr.	5,31—5,34
Oslo	135,75—136,40
Paryż	34,94—35,02
Praga	21,99—22,04
Sztokholm	139,75—140,45
Szwajcarja	171,41—171,84
Włochy	45,40—45,52

Programy radjowe

ŚRODA, 28 LUTEGO 1934 R.
Radjostacja Warszawska.

7,20 Muzyka poranna (płyty) 7,35 Dziennik por. 7,40 D. c. muzyki z płyt 7,55 Chwilka Gospodarstwa Domowego. 12,05 Melodje całego świata (płyty). 12,30 Wiadom. meteor. 12,33 D. c. muzyki z płyt. 12,55—13,00 Dziennik południ. 15,25 Wiadomości o eksporcie polskim. 15,30 Wiadomości gospodarcze. 15,40 Muzyka salonowa w wyk. ork. E. Lorand (płyty). 16,10 Program dla dzieci: a) Feljeton J. Milewskiego p. t. „Hej, do lasu do śnieżnego“, b) Mieczysław Fogg, piosenki, c) „Dwa opowiadania“ — wygłosi R. Dalborowa. 16,40 „Skrzynka pocztowa“ — omówi dr. M. Stępowski. 17,20 Muzyka góralska, podług zbiorów St. Mierczyńskiego (płyty). 17,50 „Skrzynka pocztowa rolnicza“ — omówi inż. W. Tarkowski. 18,00 „Korsarze krwawych mórz“ — wygłosi p. B. Pawłowicz. 18,20 Koncert kameralny w wyk. Warszawskiego Kwartetu Smyczkowego. I skrz. — J. Kamiński, II skrz. — Z. Lederman, altówka — J. Górnowski i wiolonczela — M. Neuteich. W programie muzyka włoska. 19,25 „Życie literackie Poznania“ — wygłosi dr. K. Troczyński. 19,40 Wiadom. sport. 20,02 Ulubieńcy rewji i ekranu (płyty). 21,20 Recital fortepianowy B. Woytowicza. 22,00 Muzyka tan. 22,40 Odczyt w języku ang. p. t. „Jedziemy do Polski“ — wygłosi p. T. Ordan. 23,00 Wiadom. meteorol. dla komunik. lotn. i kom. policyjny. 23,05—23,30 D. c muzyki tan.

Najciekawsze audycje innych radjostacyj krajowych.

16,55 **Poznań.** Pieśni narodowe słowiańskie w wyk. chóru męskiego „Hasło“.

21,00 „Początek opery polskiej za Stanisława Augusta“, wygłosi dr. Z. Latoszewski.

Najciekawsze audycje radjostacyj zagranicznych.

17,15 **Daventry.** Koncert symf. Tr. z Bournemouth.

18,30 **Moskwa (Stalin).** Koncert symf. z udz. pianisty Ginsburga.

20,05 **Praga.** Koncert symfoniczny.

20,10 **Lipsk.** „Der verlorene Walzer“, ope-

CZWARTEK, 1 MARCA 1934 R.
Radjostacja Warszawska.

7,20 Muzyka poranna (płyty). 7,35 Dziennik por. 7,40 D. c. muzyki z płyt. 7,55 Chwilka Gospodarstwa Domowego. 8,00—8,05 Program na dzień bież. 12,05 Orkiestra harmonistów (płyty). 12,30 Wiadom. meteor. 12,35 XVII-ty koncert szkolny z Filharmonji Warszawskiej. 14,00 do 14,05 Dziennik południ. 15,25 Wiadom. o eksporcie polskim. 15,30 Wiadom. gospodarcze. 15,40 Koncert ork. salonowo-jazzowej pod dyr. Br. Szulca. 16,40 Odczyt p. t. „Jak międzynarodowe organizacje kobiece pracują dla sprawy pokoju“ — wygłosi p. H. Dorja-Dornałowiczówna. 16,55 „Cierpienia i radość miłości“ (płyty). 17,20 Recital skrzypcowy R. Krongoldówny. Akomp. prof. L. Urstein. 17,50 „Z teorji i praktyki rolniczej“. 18,00 Odczyt. 18,20 Słuchowisko p. t. „Monna Wanna“ pg. Maurycego Maeterlincka. 19,25 Feljeton aktualny. 19,43 Wiadom. sport. 20,02 Koncert złożony z utworów R. Wagnera. Wyk.: Ork. symf. P. R. pod dyr. Br. Wolfstala i Fr. Platówna (śpiew). 21,00 „Skrzynka pocztowa techniczna“ — omówi p. W. Frenkiel. 21,15 Koncert muzyki włoskiej w wykonaniu ork. P. R. pod dyr. St. Nawrota, z udziałem St. Witasa (tenor). Akomp. prof. L. Urstein. 22,00 Muzyka salonowa w wyk. Oktetu Squire'a (płyty). 22,30 Muzyka tan. 23,05 do 23,30 D. c. muzyki tan.

ś. p.

Anna z Jędrzejowiczów

Kazimierzowa Hr. Dąmbska

urodzona w Dylągówce pow. Rzeszów. Zmarła po krótkich, a ciężkich cierpieniach dnia 26 lutego 1934 r. w Rzeszowie opatrzona Sakramentami Św.

Pogrzeb odbędzie się w czwartek dnia 1 marca o godz. 10-tej rano z Dylągówki do grobowca rodzinnego w Hyżnem.

O czem zawiadamiają w ciężkim smutku pogrążeni

mąż, dzieci i rodzina

Pilewice, Dylągówka, dnia 27 lutego 1934 r. 315

PRZEPROWADZIŁAM SIĘ

NA UL. GDAŃSKĄ NR. 2

dom P. Schleimera

przyjmuje od 9-12 i od 14-18

M. ŁAKOMOWA, dentystka

316 **Wejherowo**

Km. 57/34. 345

PRZETARG

3 marca godzina 11 sprzedaję w Lulkowie u Mateusza Ossowskiego przymusowym przetargiem za gotówkę: 30 centnarów żyta, 30 centnarów pszenicy, skórę, para szorów.

(—) Brunon Duplicki, Komornik Sądu Grodzkiego Toruń, Łazienna.

Pracownię

kapeluszy damskich

Stary Rynek 24, I.

przeniosłam

do składu kapeluszy Toruń, **Szeroka 5.**

8895 **Steinbach**

dawn. Słodowiczówna

Wytwórnia trykotów

Sabiny Szeflerowej

Toruń, przeniesiona na ul. Mostową 9, (dom Dr. Tarnowskiego). 14

Tylżycki Ser

funt tylko 1,— zł

Grelewicz,

Toruń, Wielkie Garbary

223

Bernardyn

8-miesięczny, rasowy, na sprzedaż. Toruń, Krzyżacka 7, m. 10. 306

Chłopiec

do posyłek potrzebny. Restauracja Dworcowa, Tczew.

330

Wyprzedaż likwidacyjna

od środy dnia 28 lutego 323

rozpocząłem sprzedaż likwidacyjną.

Ceny niżej własnego kosztu.

„BŁAWAT"

Bydgoszcz, Mostowa 7

Wełna — Jedwabie — Bawełna — Bielizna.

Dr. med. Dr. fil.

Jerzy Szpakowski

CHOROBY NERWOWE I PSYCHICZNE.

Osiedlił się i rozpoczął praktykę w GRUDZIĄDZU, ulica Wybickiego 22.

Telefon 8-21.

Przyjmuje od godz. 15 do godz. 17.

Km. 233/34. 311

OBWIESZCZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego rewiru II w Chełmnie, na zasadzie art. 602 K. P. C. obwieszcza, że w dniu 5 marca 1934 r. o godz. 10 odbędzie się w Zakrzewie licytacja publiczna ruchomości za natychmiastową zapłatą gotówką, składających się z 1 sali murowanej, dach z desek i tekturą kryty, oszacowanych na łączną sumę 3.000,— zł, które można oglądać w dniu licytacji w miejscu sprzedaży, w czasie wyżej oznaczonym. Zbiórka licytantów w oberży Hoffmanna.

Chełmno, dnia 20 lutego 1934 r.

(—) A. Bartosiński, Komornik Sądu Grodzkiego rew. II.

Do akt Nr. km. 1857/33. 342

OBWIESZCZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Grudziądzu, Wojciech Janowski, III rewiru, zamieszkały w Grudziądzu, Lipowa 15, na mocy art. 602, 603, 604, K. P. C. ogłasza, że w dniu 3 marca 1934 r. o godzinie 13-tej (nie później jednak niż w dwie godziny) w Grudziądzu przy ul. Chełmińskiej 69 odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości należących do firmy „Pomeranja" — Kazimierz Wolski i Syn, składających się: z 1 biurka i 3 foteli, 1 szafki szklanej, 1 szafy dużej szklanej, 2 maszyn sztance, 1 kanapy, 1 stolika, 1 szafy żelaznej (kasa), 4 maszyn z motorem, 1 motoru elektr., 4 mieszadeł z motorem,2 maszyn do wyciskania, 2 maszyn do drukowania, 1 walizki do wzorów, oszacowanych na łączną sumę 14.420 złotych. Powyższe ruchomości oglądać można pod wskazanym adresem w dniu licytacji.

Grudziądz, dnia 26 lutego 1934 r.

(—) Janowski, Komornik Sądu Grodzkiego III rewiru w Grudziądzu.

Do akt Nr. Km. 2215/33. Zl. 65-8-K.

OBWIESZCZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Bydgoszczy, rew. VI. zamieszkały w Bydgoszczy, ul. Śniadeckich 21 na mocy art. 602 K. P. C. ogłasza, że: w dniu 2 marca 1934 r. o godz. 11,30 nie później jednak, niż w dwie godziny, w Bydgoszczy, przy ul. Szubińskiej 71, odbędzie się publiczna licytacja ruchomości, składających się z 1 heblarki z zapędem elektrycznym, oszacowanych na łączną sumę zł. 1000,00, które można oglądać w dniu licytacji w miejscu sprzedaży w czasie wyżej oznaczonym.

Bydgoszcz, dnia 26 lutego 1934 r.

Komornik (—) Kapuściński.

ŻADNE GOSPODARSTWO DOMOWE

ŻADEN ZAKŁAD PRZEMYSŁOWY

BEZ GAZU i ELEKTRYCZNOSCI

DAWAJCIE ZAMOWIENIA

STARAJCIE SIĘ O PRACĘ

DLA 273

RZEMIOSŁA i HANDLU

ZWIEDZAJCIE WYSTAWĘ

miejskich zakładów gazowni i elektrowni.

Do akt Nr. Km. 7/34. 326

OBWIESZCZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Bydgoszczy, rew. VIII zamieszkały w Bydgoszczy, ul. Śniadeckich 24 na mocy art. 602 K. P. C. ogłasza, że: w dniu 1 marca 1934 r. o godz. 9-tej nie później jednak, niż w dwie godziny, w Bydgoszczy, przy ul. Pomorskiej 9 odbędzie się publiczna licytacja ruchomości składających się z bufetu orzechowego, stołu czworokątnego, sześciu krzeseł krytych gobeliną, kanapy pluszowej z obudowaniem, lustra w ramach, biurka dębowego, leżanki, dwóch szaf do rzeczy, szafki małej (skrzynia), obrazu w żółtych ramach (krajobraz), fotelu pluszowego, zegaru wiszącego, szafonierki (bieliźniarki) z lustrem, stolika małego okrągłego, dywanu kokosowego, stojaku do książek, umywalki z płytą marmurową, dywanu pluszowego, oszacowanych na łączną sumę zł. 925,00, które można oglądać w dniu licytacji w miejscu sprzedaży w czasie wyżej oznaczonym. Zl. 62-8-K.

Bydgoszcz, dnia 26 lutego 1934 r.

Komornik (—) Antoni Bączyński.

Do akt Nr. Km. 307/34. Zl. 64-8-K.

OBWIESZCZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Bydgoszczy, rew. II Stefan Kustrzyński, zamieszkały w Bydgoszczy, ul. Gdańska 95, na mocy art. 602 K. P. C. ogłasza, że: w dniu 1 marca 1934 r. o godz. 10-tej nie później jednak niż w dwie godziny, w Bydgoszczy, przy ul. Śląskiej 17 m. 1 odbędzie się publiczna licytacja ruchomosc składających się z mebli i pianina, oszacowanych na łączną sumę zł 1425,00, które można oglądać w dniu licytacji w miejscu sprzedaży, w czasie wyżej oznaczonym.

Komornik (—) S. Kustrzyński w Bydgoszczy.

Do akt Nr. Km. 2407/33. Zl. 66-8-K.

OBWIESZCZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Bydgoszczy, rew. I. zamieszkały w Bydgoszczy, ul. Dworcowa 57, na mocy art. 602 K. P. C. ogłasza, że: w dniu 1 marca 1934 r. o godz. 14-tej nie później jednak, niż w dwie godziny, w Bydgoszczy, przy ul. Gdańskiej 71, odbędzie się publiczna licytacja ruchomości, składających się z mebli, oszacowanych na łączną sumę zł 3750,00, które można oglądać w dniu licytacji w miejscu sprzedaży w czasie wyżej oznaczonym.

Bydgoszcz, dnia 27 lutego 1934 r.

Komornik (—) K. Tustanowski.

Km. 113/34 i 160/34. 310

OBWIESZCZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego rewiru II w Chełmnie, na zasadzie art. 602 K. P. C. obwieszcza, że w dniu 6 marca 1934 r. o godz. 12 i 13 odbędzie się w Trzebczu Szlach. licytacja publiczna ruchomości za natychmiastową zapłatą gotówką, składających się z 9 koni robocz., 3 źrebców, 12 krów, 7 jałowic, 7 cielaków, 2 macior, 6 wozów parok. roln., 1 wóz jednok., 1 powózki parok., 1 powózki jednok., 1 siewnika, 2 grabi konn., 1 siewnika, 1 maneża, 1 sieczkarki, 1 opielacza, 1 żniwiarki, 2 kultywatorów, 8 dwuskibowców, 6 pługów ręczn., 1 kopaczki, 1 siewnika do koniczyny, 1 wialni, kilka par bron, 1 śrutownika i więcej przedmiotów rolnicz. oraz 250 ctr. żyta. Oszacowanie nastąpi przy licytacji. Oglądać można przedm. w dniu licytacji w miejscu sprzedaży, w czasie wyżej oznaczonym. Zbiórka licytantów w sołectwie Trzebcz Szlach.

Licytacja odbędzie się napewno.

Chełmno, dnia 16 lutego 1934 r.

(—) A. Bartosiński, Komornik Sądu Grodzkiego rew. II.

Matową i delikatną cerę zachowuje się przez cały dzień

dzięki stosowaniu

nowego Pudru Simon

o subtelnym zapachu.

Przylega on doskonale, nie drażni nigdy skóry. Jest drobny i chemicznie czysty.

Nie ma Pani wyboru: trzeba stosować

OWOCU

dużo i zdrowego otrzymujemy

przez nakrapianie **specjalnem karbolineum** do drzew owocowych

Jan Kapczyński

Toruń, Szczytna 15 i Szeroka 15. (350

Pokój

umeblowany wynajmę Toruń, ul. Kopernika 25, m. 3.

318

Na pensję

przyjmie przyzwoity niemiecko-żydowski nierytualny dom (2 minuty od gimnazjum polskiego) dwóch uczniów lub uczenice. Dobre utrzymanie i należyta opieka zapewniona. Do wydzierżawienia ewentl także duży dobrze umebl. pokój. Jewelowski, Gdańsk, Fleischergasse 60 b, II. 335

Przeprowadzki

meblowe wozy wyściełane.

Przechowywanie

magazynowanie, własne jasne, zdrowe składnice, magazyny, piwnice, place w śródmieściu

Samochody

ciężarowe do przeprowadzek i transportów.

Zwózki 281

samochodami i końmi wykonuje najtaniej

Ludwik Szymański

Toruń, Żeglarska 3. Tel. 909

Zaginął rasowy wilk

wabi się „Cygan"

Łaskawy znalazca zechce zwrócić za wynagrodzeniem pod adresem: Toruń, ul. Mickiewicza 18, I. piętro

309

Ogródek

działkowy z altaną mieszkalną, ul. Bema, idealne letnisko — sprzedam lub wydzierżawię. Wiadomość Toruń, ul. Chełm. Szosa 52, m. 4. 308

Pokój

umeblowany dla pań wynajmę. Toruń, Mostowa 38, **I piętro.** 307

Smołę

cement, wapno, papę dachową, kafle do pieców, gips oraz wszelkie inne materjały budowlane po cenach najniższych hurtowo i detalicznie poleca

M. CZUBEK i S-ka w Toruniu, ul. Piernikarska 3/7, róg Browarnej, tel. 643. 132

W czwartek

22 bm. zgubiono w sieni jednego z domów, przy ul. Szerokiej w Toruniu pod nr. 24 a 44, papiery Kolei Lokalnej Chełmża-Mełno. Uprasza się o łaskawe odesłanie do Dyżurnego Dyrekcji Kolei Państwowych **w Toruniu.** 319

Doświadczony

młynarz — walcowy — może się zgłosić, Młyny Grudziądzkie „Cerealia" Spółka Akcyjna. 349

Pianino

krzyżowe, bardzo dobry instrument sprzedam tanio. Toruń, Kazim. Jagiellończyka 8, drugie wejście parter prawo. 347

Składnicę

wraz z biurem i bocznicą kolejową, nadającą się na skład opału i materjałów budowlanych wydzierżawię. Do objęcia potrzeba 6 000 zł. Wiadomość: Dzień Pomorski, Toruń, pod nr. 321.

Szkoła tańców

Najnowszych tańców po powrocie z Paryża wyucza **Janina Werna** Nowy kurs 2 marca b. r. Toruń — Stary Rynek 16 I. p. 226

---

3 ubikacje

nadające się na biuro względnie inne przedsiębiorstwo od zaraz do wynajęcia. Templin, Toruń, ul. Szeroka 32.

289

Biuralistka

z znajomością księgowości ameryk. i przebitkowej, polsko-niemiecka, samodzielna korespondentka poszukuje posady. Oferty do „Dnia Pomorsk." Toruń pod 305.

Tradycyjnie znane

TANIE BIAŁE DNI

w

Magazynie Bławatów

Tadeusz Ferber

BYDGOSZCZ

ul. Gdańska 63, narożnik ul. Cieszkowkiego

od 1 — 25 marca

Zamiast szumnej reklamy ceny tak niskie, jak dotąd nie było. 322

Pokój

umeblow. z utrzymaniem lub bez z niekrępującem wejściem do wynajęcia. Kopp. Toruń, Stary Rynek 17/19. 312

Zgubioną

legitymację na nazwisko Franciszka Kobiella, unieważniam. 337

Ubrania Płaszcze 218

najtaniej

E. MELERSKI

Toruń, Szewska 12, róg Starego Rynku.

Duży wybór **spodni.**

Przysposabiam do egzaminów, udzielam

LEKCYJ

francuskiego, angielskiego, niemieckiego i gry na fortepianie. Adamska, Sukiennicza 4. Toruń. 7746

TRWAŁĄ i WODNĄ 9658

ondulację

pod gwarancją

Paweł Knieć

Toruń, Wielkie Garbary 16, obok kawiarni **Italja.**

Agenci

losowi poszukiwani. Wysoka prowizja za dobre wyniki stała płaca. Zgłoszenia Kredyt. Lwów, Kilińskiego 3. 9741

Telegramy

Z ostatniej chwili

Już 239 miljonów złotych

wpłynęło na Pożyczkę Narodową

(o) **Warszawa,** 28. 2. (tel. wł.). Według informacyj, otrzymanych w Komisarjacie Generalnym Pożyczki Narodowej **suma wpływów z Pożyczki Narodowej po dzień wczorajszy wynosiła już 239 miljonów zł.** W stosunku do kwoty, jaka wogóle z Pożyczki wpłynąć powinna, stanowi to **73,5 proc. Wpływy te są już znacznie wyższe od cyfr, podanych przed paru dniami w wywiadzie komisarza generalnego Pożyczki Narodowej i wskazują, że każdy obywatel, który z tych, czy innych względów opóźnił się z zapłaceniem raty, spieszy do kas, aby nie zostać w tyle.**

Warszawa, 28. 2. (PAT). Dn. 1 marca rozpoczyna się **okres wpłacania 6-tej raty Pożyczki Narodowej.** Dla większości subskrybentów jest to już **rata ostatnia.**

Subskrybenci, który nie opóźnią się z wpłatą i uskutecznią ją najpóźniej do dn. 5 marca br., otrzymają w dn. 1 lipca obligacje wraz z kuponem za okres od dn. 1 stycznia roku bieżącego. Kto opóźni się z wpłatą, nie otrzyma kuponu za pierwsze półrocze roku bieżącego, przez co poniesie oczywiście poważną stratę. To też tym razem w grę wchodzą nietylko względy poczucia obywatelskiego, które nie pozwolą spóźnić się z wpłatą rat pożyczki narodowej, ale również poważne względy osobiste. Do poniedziałku zatem wszyscy muszą wpłacić szóstą ratę pożyczki narodowej.

Dar rolników chorzowskich dla P. Prezydenta Rzplitej

Warszawa, 28. 2. (PAT). W dn. 25 b. m. **delegacja rolników z okolicy Chorzowa wręczyła P. Prezydentowi Rzplitej w hołdzie piękny obraz, przedstawiający widok Chorzowa u schyłku XIX stulecia.**

W 39 miastach Polski

koncertować będzie orkiestra marynarki wojennej

Między 1 marca a 30 kwietnia orkiestra reprezentacyjna marynarki wojennej dokona propagandowego objazdu po kraju.

Pierwszy koncert w dniu 1 marca da orkiestra w Tczewie, poczem występować będzie kolejno w Toruniu, Płocku, Kutnie, Łowiczu, Warszawie i 33 innych miastach Polski. W stolicy marynarski zespół muzyczny koncertować będzie 7-go i 8-go marca, zaś święta Wielkiej Nocy spędzi we Lwowie.

Całkowity dochód z objazdu przeznaczony **jest na cele Funduszu Obrony Morskiej.**

Szczegółowa debata nad preliminarzem budżetowym

toczyła się wczoraj w Senacie

Warszawa, 28. 2. (PAT). Na wczorajszem plenarnem posiedzeniu Senatu **przystąpiono do debaty szczegółowej nad preliminarzem budżetowym na rok 1934.**

Budżety Prezydenta Rzplitej, Sejmu i Senatu, Kontroli Państwa i prezydjum Rady Ministrów nie wywołały żadnej dyskusji. Referent budżetu Sejmu senator Drucki-Lubecki zaznaczył m. in., że bibljoteka sejmowa otrzymała w darze od rządu angielskiego zbiór pewnych dokumentów z okresu wojny i przed wojną, za co mówca wyraża wdzięczność i podziękowanie rządowi angielskiemu.

Dalej senator Drucki-Lubecki, referując **budżet kontroli państwa,** podkreśla, że ze sprawozdania kontroli wynika, że z roku na **rok daje się zauważyć w działalności urzędów coraz mniej nieprawidłowości i uchybień.**

Senator Wańkowicz, referując **budżet Prezydjum Rady Ministrów, podkreślił doniosłość prac biura ekonomicznego,** zaznaczając, że w obecnej sytuacji rola prezydjum Rady Ministrów jako czynnika, czuwającego nad ciągłością i konsekwencją polityki ekonomicznej państwa, jest coraz rozleglejsza i trudniejsza

Budżet Min. Spraw Wojsk., w zastępstwie ciężko chorego senatora Dąmbskiego, referował przewodniczący komisji skarbowo-budżetowej Senatu senator *Popławski.* Referent zaznaczył, że dochody preliminowano o 1 miljon wyżej, wydatk zaś o 61 milj. niżej. W dyskusji nad. tym budżetem nikt głosu nie zabierał, poczem Izba przystąpiła do debaty nad budżetem Funduszu Pracy, który referował senator Iwanowski.

Mówca oświadczył, że w okresie od 1924 r. do 1933 r. skarb państwa wydatkował około pół miljarda złotych na wypłatę zapomóg bezrobotnym, bez jakiegokolwiek ekwiwalentu dla dobra publicznego. Fundusz Pracy, wysuwając **ideę produkcyjnej walki z bezrobociem,** postawił sobie za cel **ciągłą i zasadniczą ochronę pracy jako elementu twórczego,** stanowiącego o przyszłości i potędze państwa.

W dalszym ciągu przemówienia **referent zwrócił uwagę, że zatrudnienie w różnych dziedzinach przemysłu w Polsce powiększa się. Jednocześnie zwiększa się i bezrobocie.** Zjawisko to należy tłumaczyć przypływem bezrobotnych ze wsi do miast.

W zakończeniu referent omówił **dodatnie rezultaty, jakie osiągnięto w dziedzinie opieki nad młodzieżą bezrobotną na G. Śląsku przez** zorganizowanie ochotniczych drużyn robotniczych oraz scharakteryzował cyfry budżetu Funduszu Pracy.

Wobec tego, że do głosu nikt się nie zapisał, marszałek zamknął obrady, wyznaczając następne posiedzenie na dziś na godz. 15.

Na porządku dziennym debaty nad preliminarzami budżetowymi Ministerstw Spraw Zagr., Komunikacji, Sprawiedliwości i Opieki Społecznej.

Tysiąc pasażerów na „Polonji"

płynie pod banderą polską do Palestyny

Warszawa, 28. 2. (PAT). Dnia 21 lutego **br. wyjechał z portu w Konstancy do Palestyny polski okręt „Polonia", zabierając na swym pokładzie 962 pasażerów oraz 348 ton bagażu.**

Między pasażerami znajdowało się **105 pielgrzymów, pod przewodnictwem ks. bisk.** Gawliny, wycieczka organizacyj sjonistycznych, **złożona ze 150 osób, jadąca na karnawał (Purym) do Palestyny, oraz delegacja polska na otwarcie wystawy w Kairze, złożona z 32 osób.**

Pałac Potockich w Warszawie

siedzibą Polskiej Akademji Literatury

Warszawa, 28. 2. (PAT). Wczoraj o godz. 17 odbyła się **uroczystość inauguracji siedziby własnej Polskiej Akademji Literatury w pałacu Potockich, na Krakowskiem Przedmieściu.**

Na uroczystości wręczono odznaki **„Polonia Restituta"** kilku członkom Akademji oraz nagrodę Akademji dla młodych pierwszemu jej laureatowi **Michałowi Choromańskiemu.**

Na uroczystość przybyli przedstawiciele rządu z prezesem Rady Ministrów **Januszem Jędrzejewiczem** na czele, p. minister W. R. i O. P. **Wacław Jędrzejewicz,** p. minister komunik. **Butkiewicz,** wiceminister **ks. Żongołłowicz,** były minister poseł **Miedziński,** członkowie Akademji Literatury, przedstawiciele władz i zaproszeni goście ze sfer literackich, artystycznych i wydawniczych.

Obecny był również na uroczystości bawiący w Warszawie znany **literat rumuński,** prezes **Penklubu rumuńskiego p. Wiktor Eftimiu.**

Na wstępie uroczystości p. premjer wręczył odznaki „Polonia Restituta" **p. Wacławowi Sieroszewskiemu** wielką wstęgę, **p. Wacławowi Berentowi** komandorję, **p. Leopoldowi Staffowi** komandorję i **Karolowi Iżykowskiemu** krzyż oficerski „Polonia Restituta".

P. premjer zwrócił się do udekorowanych akademików z krótkiem przemówieniem, w którem powitał Akademję w jej nowej siedzibie i dał wyraz radości że może dokonać dekoracji zasłużonych pisarzy polskich członków Akademji w jej nowym własnym przybytku.

Imieniem odznaczonych przemawiał prezes Akademji **Wacław Sieroszewski.**

Zkolei odbyła się druga **uroczystość wręczenia nagrody Polskiej Akademji Literatury dla młodych za powieść „Zazdrość i medycyna" p. Michałowi Choromańskiemu.**

Nagroda **w sumie 3.000 zł. wręczył laureatowi** prezes Polskiej Akademji Literatury p. Sieroszewski, wygłaszając odpowiednie przemówienie. Po skończonej uroczystości odbyło **się w salonach** Akademji przyjęcie.

Surowe kary

za udział w krwawej bójce przedwyborczej w Grudziądzu

Wczoraj **w drugim dniu rozprawy przed Sądem Okręgowym przeciwko 13 oskarżonym o pobicie dwóch obywateli narodowości niemieckiej Krumma i Riebolta,** sąd przed południem przesłuchał około **20 świadków** oraz **biegłego.** Na popołudniowej rozprawie po zamknięciu postępowania dowodowego **wygłosili przemówienia prokurator oraz obrońcy.**

Późnym wieczorem sąd ogłosił wyrok, skazujący **Stanisława Kosmowskiego na 3 lata więzienia, Tadeusza Tadrzaka, Romana Kowalskiego,** Bronisława Pokorskiego, Eugenjusza **Kosmowskiego każdego po 2 lata więzienia, Jana Sosiaka na 2 lata i 6 miesięcy więzienia, Słupskiego na 18 miesięcy więzienia, Juljana Plutowskiego na 1 rok oraz Kucznika i Poćwiardowskiego na 6 miesięcy więzienia.**

Pozostałych 3 oskarżonych, tj. Sińskiego, **Purzina i Kossaka uwolniono z braku dowodów winy.**

Czterem oskarżonym Kucznikowi, Słupskiemu, Kosmowskiemu Eugenjuszowi i Poćwiardowskiemu **sąd zawiesił karę na przeciąg pięciu lat.**

Oskarżonym zaliczono areszt śledczy. Od wszystkich oskarżonych zasądzono powództwo cywilne po 100 zł oraz poniesienie kosztów sądowych.

Dożywotne ciężkie więzienie

Ogłoszenie wyroku przeciwko ohydnemu mordercy z budki inwalidzkiej we Lwowie

Lwów, 28. 2. (PAT). Wczoraj w godzinach południowych Sąd Okręgowy we Lwowie jako sąd doraźny wydał wyrok **przeciwko Hieronimowi Cybulskiemu, który przyznał się do otrucia Scheffówny, a następnie ciało pokrajał na 102 kawałki i porozrzucał w kilku punktach miasta.**

Mocą wyroku oskarżony skazany został na **dożywotnie więzienie.**

Sąd uwzględnił okoliczność łagodzącą, mianowicie stwierdzoną przez psychjatrów **zmniejszoną odpowiedzialność Cybulskiego.**

Strajk protestacyjny w hutach „Wspólnoty Interesów"

w odpowiedzi na obniżkę płac

Królewska Huta, 28. 2. (PAT). W dniu wczorajszym w Królewskiej Hucie **odbyła się konferencja radców załogowych wszystkich hut, należących do „Wspólnoty Interesów", w sprawie** zamierzonej przez zarządy hut **obniżki płac akordowych.**

Na konferencję **przybyło 66 delegatów,** reprezentujących huty: Królewską, Laurę, Zgodę, Hubertus, Batorego, Silesia, Faiva oraz warsztaty Huty Królewskiej. Po przemówieniu sekretarzy poszczególnych związków uchwalono jednogłośnie **proklamować w hutach „Wspólnoty Interesów" w dn. 2 marca 1-godz. strajk na znak protestu przeciwko zamierzonej obniżce zarobków.** Strajk ma trwać od godz. 10 do godz. 11 przed południem. W czasie tego godzinnego strajku mają się odbyć na terenie hut zebrania załogowe, na których omawiana będzie sytuacja robotników.

Bokserzy „Warty" wyjeżdżają do Niemiec

Poznań, 28. 1. (PAT). Poznańska „Warta" otrzymała zaproszenie od południowoniemieckiego związku bokserskiego do rozegrania kilku spotkań w południowych Niemczech. Termin wyjazdu Warty nie został jeszcze ustalony.

Ogłoszenia: wiersz milim. na stronie 7-łamowej . . 0.20 zł
w tekście na pierwszej stronie . . . . 1.00 zł
na drugiej i trzeciej stronie 0.80 zł — w tekście . . . . 0.50 zł
Za ogłoszenia sądowe i urzędowe w drobnym składzie 25% drożej.
Drobne za słowo 15 gr. pierwsze słowo podwójnie.
Dla poszukujących pracy i nekrologi 25% zniżki, komunikaty 50 gr.
Za ogłoszenia skomplikowane i z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki
W Gdańsku za wiersz m/m na stronie 7-łamowej . . . . . . 15 fen.
" " " " " " 4-łamowej . . . . . . 50 fen.
Drobne za słowo 5 fen. — tytułowe . . . . 10 fen.
Przy sądowem ściąganiu należności rabat upada. Za terminowy druk, przepisane miejsce ogłoszenia administracja nie odpowiada.

Redaktor odpowiedzialny: Witold Mężnicki, Toruń, ul. Moniuszki 25. m. 1
Redaktor odpowiedzialny za sprawy W. M. Gdańska: Wilhelm Grimsmann, Gdańsk, Kassubischer Markt 21, I. p.
Red. odpow. na Bydgoszcz: Wacław Górnicki, Bydgoszcz, ul. Marsz. Focha 12.
Redaktor odpowiedzialny na Gdynię: Józef Dobrostański, Gdynia, Szkolna.
Red. odpow. na Grudziądz: Wacław Gańcza, Grudziądz, ul. Sienkiewicza 9.
Redaktor odpowiedzialny na Inowrocław: Henryk Lisiecki, Inowrocław, ul. Solankowa 4.
Redaktor odpowiedz. za Tczew: Jerzy Kruszewski, Tczew, Kościuszki 1.
Redaktor odpow. za Kościerzynę: Józef Tkaczyk, Kościerzyna, Wilsona 33.
Za ogłoszenia odpowiada administracja.
Wydawnictwo: „Dzień Pomorski", „Gazeta Gdańska", „Gazeta Morska", „Gazeta Mogileńska", „Dzień Bydgoski", „Dzień Grudziądzki", „Dzień Kujawski", „Dzień Kaszubski"
Nakładem i czcionkami Pomorskiej Drukarni Rolniczej S. A. w Toruniu.

Abonament miesięczny wynosi:
w ekspedycji miejscowych agencyj . . . . 2.50 zł
z odnoszeniem do domu . . . . 2.80 zł
przez pocztę z odnoszeniem . . . . 2.89 zł
pod opaską . . . . 4.50 zł
w Gdańsku przez pocztę . . 2,32 gd przez gońca . . . . . . 2.00 gd
z odbieraniem w administracji wprost gd 1.75, zagranicą . . . 4.— gd
W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą (np. przeszkody w zakładzie, strajki). Administracja nie odpowiada za niedostarczenie pisma.